

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po 33 v
za dva in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petstvrsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne deluje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejeman mesečno " 1.—80

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

V ognju laških topov.

(Izvirno poročilo »Slovenca« izpod Svete Gore.)

Goriško, maja 1916.

Sreda je. Obljuba dela dolg; torej pišil — Kaj pa? O najhujšem ognju v tej vojski, ki smo ga prestali prošli teden, ko je sovražnik pričel bombardirati našo vas ob pol poludne ter je nadaljeval kletno delo do večera in čez noč ter naslednjega dne notri do mraku?

Kako so bile ulice in hiše prazne in polne vse kleti ter podzemski rovi?

Kako sem iskal v svoji kleti isti prvi dan v par urah štirikrat zavetja in so oba večera molili v njej kakor v kapelici božjega groba?

Naj li opišem, kako sem morai zvečer istega dne miriti in bodriti svojo vest, da ne grešim, če se izročim varstvu božje previdnosti kar v navadni sobi — v prvem nadstropju?

Kako sem na to sladko spal, kot bil bi mrtva stvar, mej tem ko so drugi s strahom in trepetom celo noč sledili živžgu in vreščanju topovskih krogel in šrapnelov v vasi, pa prasketu pušk in votlemu bobnenju min — v prvi ognjeni črti?

Ob 4. uri jutraj me je zbudil neznanški pok granate, ki je zadela v hlev blizu moje hiše, ga razrušila . . . Brez vsake druge žrtve in je nje precejšnji kos prižvižgal čez mojo streho ter se zaril pod mojim oknom globoko v zemljo! Vstal sem in našel sosedove na razvalinah hleva . . .

Stara mati je po ženski navadi in v tem slučaju tudi po pravici tarnala, a jaz: mati, glejte in preštejte družinico, vsi so, nikogar ne manjka: hvalite Boga, ki vam je bil tako dober! Nato sem šel maševat.

Na trgu vse polno ljudi, ki so se vračali iz katakomb, matere otroke v naročju, a dečki tekajoč semintja . . . išoč aluminijevih delov šrapnelov za — prstane! . . . možaki zaznamenujo škodo, ki jo je bistro njih gospodarsko oko tupatam opazilo.

Maševal sem izredno raztreseno. Pri darovanju je počilo tik cerkve . . . pospešil sem sv. opravilo in karmo brzo stisnil, a molitev po sv. maši nisem mogel končati, ker je zopet ena težjih granat razpočila na sredi cerkvenega trga! Čuli so se vzkliki, bilo je čuti g. župana. Strežnik, njegov sin, ves preplašen vpraša: Zakaj pa vpije naš oče, morda je zadelo nježa? . . . Vstanem, svetujem ljudem, naj gredo v skrivališča, a v zakristiji izvem, da je granata zadela civilnega kolesarja. In šli smo domov, kar brez zahvale in brez običajnih molitev za odpustke, ki so nam v teh ča-

sih neizmerno koristni in potrebni, da pri krajsih težkih dneve, ali komaj sem bil na varnem, ko me je vest opomnila na ranjenega civilista! Vprašam nekega vojaka, ali je bil težko ranjen? Ubit, pri priči ubit, mi odgovori. — Kam so ga pa nesli? — Ne vem! Doli proti V. — Kaj ne v bolnico Rdečega Križa? — So jo izpraznili. Ponoči je treščila v njo sovražna granata. — Nič ne de, ga že dobim! V naglici vzamem sv. olje in pozabivši na knjigo in štolo dirjam po vasi. Ranjenega Andreja Vuga, ki je doma iz Solkana, dobim v sobi zadružne krčme. Bil je težko ranjen v glavo, a pri popolni zavesti. Spovedal sem ga in dejal v sveto olje — brez knjige in štole; kosček pavole mi je dal vojak-sanitejec, a prst sem si izmil v kuhinji zadružnega doma! . . .

Druge ranjence sem obiskal v zadružni kleti, kjer sem s poljskim židom, — ta edini je bil težje ranjen, — molil popolni kes! . . . Vojakom-marodnikom sem razdelil rožnih vencev in svetinjic.

Čez dan smo tavalii kakor omotični iz sobe v vežo, parkrat tudi v klet in potem nazaj . . . Človeku v takih urah ni možno se lotiti kakega resnega dela. Dve uri sem držal znamenito knjigo v roki, a na koncu sem bil še zmerom na odprti strani in nisem imel niti pojma o premetu . . .

Zvečer sem imel resno skušnjava opustiti navadno molitev v cerkvi za prikrajsanje težkih dni, za zmago in konec, a vendar sem šel, ko me je opozoril moj gost, da streljajo v bolj redkih presledkih. Malo nas je bilo: dva vojaka, dva strežnika, ena ženska, pa moja malenkost. Milko se je čudil, da odpremo tabernakelj za — tako malo ljudi!

Jaz: Milko, to je tako! Ti si poslanec ljudstva, jaz pa poslanec Cerkev; čeprav bi bila sama, duhovnik in strežnik, pa bi molili v imenu Cerkev ter ljudstva, bi naša molitev bila kakor molitev velike množice! Molili smo prav iz srca in v polni zavesti, da se imamo Bogu in Mariji zahvaliti za očitno varstvo v prošlih urah . . .

Obstreljevali so nas sistematično, po načrtu. Imeli so pet opazovalnih balonov. Ni ena streha ni ostala brez odpustka, v vsako dvorišče je povohal sovražni izstrellek, skoro vsa javna poslopja so bila ranjena, pred vsemi Zadružni dom na dveh mestih, tudi cerkev je dobila novo rano — na pročelju, lipe pred cerkvijo so bile tupatam okleščene, za mojim hlevom so padle kar tri granate, komaj par metrov proč, na mojem dvorišču je razpočila težka . . . in vsi duhovnjani smo zdravi! . . . Aleluja, t. j. hvalimo Boga, ker Bog in Marija sta z nami! —

Obstreljevanje je kasneje prenehalo, a ne povsem; vsak dan nas Cadorna opozori s par streli, da moramo biti vedno v pozoru! Sicer je pa sovražnik zadnji čas privzel v območje tudi druge kraje za našo fronto. Včeraj in danes neprestani boji letalcev. Naša mala letala — proti sovražnim velikim — David proti Golijatu — a David zmaguje in ne pusti, da bi Goljat bacal bombe na predložčenem mestu, večinoma padajo na njive . . .

Za begunce smo nabrali velikonočni ponedeljek 40 Kl!

Za Rdeči Križ pridno agitira naš oskrbovalni — krušni urad! Vsaka gospodinja, ki pride po moko, mora kupiti za vsakega člana svoje družine po eden znak!

Novemu časomeru se še nismo privadili. Prvi dan smo šli k počitku — ob 10. uri — po novem času — in smo se zbudili šele točno ob šestih, kakor preje ob devetih, oziroma petih! Milko je bil topot tako srečen, da je on mene čakal, a ljudi še ni bilo; po končani sv. maši — strežniki prihajajo sedaj proti sredi maše — sva pa s Tončkom zasačila Milkota, ki je pobit star šele petnajst let, kako je ogrnjen v moj havelok, glavo v pesteh, s komolci ob kolenih, sedeč na poklekniku sladko spal . . . Naš ropot ga je zbudil. Kaj je že končana maša? Da. Kako je to mogoče, ko sem pri sv. obhajilu še čul?

Po novem časomeru je vse mogoče! Pa bo že šlo! Vsak dan smo bolj točni in prav veseli nas, da smo enkrat postali vsaj v vstajanju dejanski misijonarji in usmiljenne sestre, ki praviloma vstajajo tudi po starem časomeru že ob 4., torej sedaj že ob 3. uri! Bog zahteva pokoro od vseh in v vsem! Tudi zaspanci niso izvzeti!

Rožne vence za vojake je poslal še vlč. župni urad v Gočah kot zbirko tamonjne Marijine družbe! Bog živi g. župnika in Marijino družbo ter povrni stotero!

Hrvaških knjižic smo prejeli od preč. oo. kapucinov iz Reke: Bog Platil Bog in Marija!

Dr. Marijan.

P. S.

Pravkar je padel na moj vrt listič, kojih je sovražni letalec izmetal na stote! Zaman, Cadorna, vsi poizkusi, vsi morebitni upi: Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencu ne gane! Slovenci! Niti besedice o tem, kar gobezdajo Cadornovi lističi!

Nas ne morejo vznemiriti razne poslanice notranjih naših »prijateljev«, ki so označeni v Shakespearjevi tragediji: Kralj Lear, ko Goneril in Regan, starejši hčerki, hočeta vzeti v zakup vso očetovo ljubezen in vso boljšo dedovino — a Kordelija, naj-

mlajša hči, ljubi očeta in molči! Vprašana, zakaj molči, pa plemenito in dostojanstveno odgovori: Vršim dolžnost, samo dolžnost! . . . Pa da bi se brigali za poslanice Cadorne! V ogenj z njimi! Isti.

Iz razstreljenih Sovodenj.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V aprilu 1916.

V lanskem decembru smo Sovodenjci še upali, da ostane nekaj hiš po vojni nepoškodovanih. Ta up se ni uresničil. Kar ni bilo do takrat uničenega, to se je zgodilo čez zimo. Lah je našo občino popolnoma demoliral. Tam iz laškega Slovrenca in čez Villa Nuova je streljal na Sovodnje toliko časa, da je vse porušil. Niti ena hiša od 165 ni ostala cela. Lansko leto, dokler smo stanovali še v občini, smo imeli tudi več civilnih človeških žrtev — vseh skupaj okoli 10. Naše domove je sovražnik sicer porušil, nas je tudi pogljal po svetu — a naših vojakov ni pregal iz občine, naših vrlih branilcev Soče ni mogel pokončati. Še vedno stojte ti trdni braniki levega brega Soče na svojem mestu. Oj Soča, ti naša mati, ki tečeš po naših sovodenjskih tleh, brani nas pred stoletnim našim zakletim sovražnikom. Oj bistra Soča, koliko lepih uric smo preživeli ob tvojem žuborenju. Na tvojem levem bregu smo se Sovodenjci poleteli in pozimi sprehajali in občudovali tvoje čisto lice. Sovodenjci smo bili s celim svojim srcem navezani na Sočo. In danes so bregovi naše Soče okrvavljeni. Stotine in stotine človeških trupel je že obležalo na teh tleh.

Naša cerkev je bila že lansko leto napol porušena. To zimo je Lah spremenil še ostalo v ruševino. Orgle so premestile svoj sedež s kora na sredo cerkve — Le še ena zgradba je ostala v občini nepoškodovana, in to je spomenik, katerega je postavilo vojaško veteransko društvo v spomin 400letnice, odkar pripada Goriško-Gradiščanska pod habsburško žezlo. Spomenik je priprost. Na lepi kameniti podstavi stoji nekaj metrov visok kamenit steber, vrh katerega razprostira svoje peruti na zlatem jabolku stoječ avstrijski dvoglavi orel. Ta orel pravi Italijanom: Do tu in ne dalje! Spomenik kljubuje torej vsem bojnim vihram in upajmo, da bo tudi nadalje kljuboval toliko časa, dokler ne bo zapoden Italijan raz desnega brega Soče tja dol proti Vidmu in Palma Nuovi.

Sovodenjci imamo še ves lanski krompir v zemlji, ki je res bogato obrodil. Par noči smo skušali izkopati ga, a je šlo težko, ker je sovražnik obstreljeval občino in

LISTEK.

Odlomki iz dnevnika.

Palazzo del diavolo.

V davnih časih, ko ljudje še niso poznali ne železnic, ne telefona in ne velikanskih možnarjev, je živela v tem mestu prelepa kneginja. Z njo se je godilo tako kot z vsemi lepimi kneginjami, kraljičinami in princezami v tistih časih. Kot metulji cvetke so jo obletavali različni snubci, toda ona je trdosrčno odklanjala njih ponudbe. Prišel pa je mlad princ, ki se je zaljubljal vanjo, ko jo je prvič videl. Tudi mlado srce kneginje je pri pogledu na tega princa začelo hitreje biti. Princ jo je snubil. Ampak takrat je bila taka navada, da so mlada dekleta nalagale snubcem težke naloge v izvršitev, preden so rekle »da«. Srce te kneginje je zahotelo krasno palačo sredi tega mesta, zato je naložila princu to-le naloge: če mi sežidaš v eni noči sredi mesta tako lepo palačo, da lepše ni nobene, sem jutri tvoja . . . Težko je bilo srce princa. Toda tudi njegova ljubezen je bila velika. Šel je in zapisal svojo dušo satanu, in satan mu je sežidal palačo, veliko in lepo, v katero je peljal kneginjo kot svojo ženo.

Kaj se je pozneje zgodilo s tem princem, ne vem. Najbrž je njega in njegovo

ženo h . . . vzel. Palača stoji še danes. V eni njenih temnih sob je moj kvartir. V tem kvartirju mi je nocoj — zunaj je dež in mraz — pripovedovala moja gospodinja to pripovedko.

Moja gospodinja je prepričana, da je bilo tako. Niti na misel mi ni prišlo, da bi ji ugovarjal. Ampak moje misli so bile pri kralju, ki je hotel lepo deželo, katera leži ob njegovem kraljestvu. Tudi on je šel in zapisal svojo dušo satanu — izdajstva, da bi dobil zaželeno zemljo. Toda zgodilo se je, da je tudi satanova moč omagala, ker to zemljo branijo junaki. Vse, kar sežida satan, mu ti junaki podero.

Zunaj tuli vihar . . . V sobi je mrzlo in je tako, kot da se sprehajajo nevidni duhovi po dolgočasnih prostorih.

Pesem.

Moj Tinko mi je pisal:

»Moj ljubi ata! Tvoje pismo sem z veseljem prejel. Kako daleč si! Pismo je hodilo dolgih 12 dni. Ali si ti mojo karto prejel? — V šoli mi gre dobro. Računamo že do 100. V slovnici smo pa pričeli s samostalnikom. — Pri nas cveto že vijolice. Ali cveto pri vas tudi že? — Srčno Te pozdravlja Tvoj hvaležni Tinko.«

To pismo sem čital danes mnogokrat. Nisem je položil k drugim pismom, temveč pri sebi je nosim, in kadar bo moje srce zahrepenelo po domovini, je bom še čital.

Imam prijatelja, s katerim sva zelo dobra; mnogo lepih dni sva že preživela skupaj. Nocoj v kavarni sem mu pokazal Tinkotovo pismo.

»To je pesem,« je dejal in me prosil, da sem mu jo prečital še enkrat.

Da, to je pesem iz domovine! Kako drage in ljube so nam take pesmi!

Da, Tinko, pri nas cveto že vijolice in še druge lepe cvetke. Vsak dan, opoldne in zvečer, je naša miza polna tega cvetja. Nad 50 nas sedi vsak dan pri mizi, in pred vsakim stoji vaza, tako čudna vaza — napravljena iz izstrelkov granat — v nji pa je cvetja vse polno. Pa muziko imamo tudi. Topovi grome . . .

Da, Tinko!

Ko sem prišel domu, sem opazil, da je moj »sluga« nekam dobre volje. Ni se mu hotelo iz sobe. Dal si je toliko opraviti, da sem ga vprašal, kaj mu je nocoj.

»Gospod, pismo sem dobil. Čez tri tedne sem vendar enkrat zopet dobil pismo od doma. Žena mi piše, pa nekaj vesela. Fanta sem dobil in krava je strila. Vse je zdravo. — O, gospod, če bi bila doma, bi vas prosil za botra. Nocoj sem ga pa en liter, čeprav je po goldinarju.«

Pokazal mi je pismo:

»Dragi moj mož! Primem pero, da ti spet enkrat pišem . . .

Fanta smo dobili na Marijin praznik,

in ravno tisti dan je tudi »štora« strila. Zdrava sem, le to me skrbi, kako bomo podelali letos, ko ni ne živine in ne delavcev. Pa z božjo pomočjo se bo vse naredilo . . .

»Pesem,« sem si mislil.

Pesem iz domovine, katero pa čuti v vsej njeni lepoti samo srce tistega, kateremu je pisana.

Da bi nam došlo mnogo takih pesmi! O vijolicah in računstvu, o fantih in kravah, o poljih in pridnih ženah in marljivih otrocih . . . Mnogo takih pesmi, ker one dajo moč, da nam muzika topov ni težka.

P.

Pismo iz Trsla.

Danes sedim v družbi z nekim Furlanom iz Gorice. Dolgo že nisem »sukal« tega jezika. Njegov »semut, čumo, viot ca« itd. me je v duhu peljal nazaj v našo Furlanijo, kjer je narod še zdrav in politično nezastrupljen. Beseda slač (kar pomeni toliko kot Slovenec) je bila izrekana brez namena žalitve. In kdor je le enkrat čul, da Slovenec ne čuje rad te besede, se je privadil besedi »sloven«. Narodnih bojev med Slovenci in Furlani v sedanjih dobi in tudi poprej ni bilo. Oba naroda sta roko v roki delala, in jezik v narečju je menjal medsebojne izraze. Beseda »svitek, kluka, potok« itd. je ostala pri Furlanih z istim

polje. Nekaj človeških žrtev je bilo tudi pri tem delu. Morali smo kopanje opustiti. Le tu in tam skoči kak Sovodenje ponoči v domačo vas s košaro ali vrečo na rame, in izkoplje toliko krompirja, da ima za najpotrebnejše življenje.

Par mladih cvetočih deklet je tudi postalo žrtev sovražnih granat. — Oče je prišel na kratak vojaški dopust k svoji družini. Neki dan je radovedno pogledal skozi okno dol proti Soči. Priletela je sovražna granata in mu odnesla glavo. — Neka mlada žena je prišla obiskat svojega moža na fronto. Za hip sta postala v železniki čuvajnici — in že je priletela sovražna granata in oba — mož in žena — sta ostala mrtva pod razvalinami.

Umrljivost našega domačega ljudstva je precejšnja; odkar divja vojna z Italijo, je umrlo že okrog 100 oseb, dočim je bila umrljivost v prejšnjih letih minimalna — 15 do 20 oseb v celem letu.

Sovodenjci so se izselili večinoma v bližnje sosednje občine tik za fronto. Le malo jih je šlo v begunske tabore.

Zato si pa sedaj pomagajo, kakor pač morejo. Pravijo pa, da izhajajo boljše kakor v barakah.

Občina Sovodnje je bila gospodarsko-napredna. Imela je svoje županstvo, gospodarski svet, dež. zavarovalnico za govejo živino, posojilnico, konsumno trgovino, dve bralni in pevski društvi, veteransko društvo in še druge naprave. Domači ljudje so mnogo čitali in bili umni in pridni kmetovalci. Vsaka ped zemlje je bila obdelana. Občina je bila videti kakor krasno obdelan vrt. In vse to je zdaj končano, uničeno. Treba bo po vojni spet mnogo truda, predno dosežemo znova to, kar smo radi vojne izgubili. Med tem, ko so naši sinovi bojevali na drugih bojiščih, je vstal nov sovražnik pred našimi vrati in nam pokončal vse, kar smo imeli. A nas, upajmo, ne bo pokončal.

Sovodenjci se po vojni vrnemo v Sovodnje in ostanemo še v naprej pod okriljem našega dvoglavega orla, ki na visokem stebri kljubuje Italijanom.

Iz južne Tirolske.

Izvirno poročilo »Slovenca«.

Sredi aprila 1916.

Lepa je južna Tirolska; solnce nas greje, kakor bi bili kje ob sinji Adriji. Sneg na gorah kopni, voda se zbira v potokih in izteka v Adžo. Mi smo pa še vedno trdo zimsko oblečeni; vsi nosimo črne naočnike proti snežni bliščobi — na gorah domujemo.

Polje se tudi tukaj obdeluje, vendar se zdi, da ne bo vse obdelano. Mnogi kmetje, ki imeli obširna polja v najemu, so se izselili v Italijo; cela sela so prazna in posestva neobdelana. Zemlja je tu zelo rodovitna in za pridne roke hvaležna. A zdi se, da Italijani, ki prebivajo tod, niso zrasli s to zemljo; ne ljubijo je in ne negujejo tako, kakor bi zaslužila. Napreden, vnet kmetovalec bi iz te zemlje izčrpal mnogo več negovalec in starokopitni italijanski nametnik.

Rovereto ni daleč od nas. Leži v prijazni dolinici. Mestce je bolj starinsko in majhno; približno tako veliko kakor Gra-

pomenom ki ga ima pri nas. Tam pa, kamor je prišel Lah s svojo Lego nazionale, tam je počila struna soglasja med Slovenci in Furlani. »Lega« je prirejala shode in izlete v Italijo ter jemala s seboj furlansko mladino, ki se je navdahnila onkraj meje irendentističnega duha. Taki ljudje niso ostali doma. Iredenta, ki je imela za seboj veliko politično ozadje, jih je pošiljala v magistratne službe v Gorico, Trst, Rovinj itd. Postali so apostoli »matere Italije«. Svoje otroke so vzgajali v Leginih šolah, svoje podložnike — Slovence — pa so postavljali pred alternativo: biegen oder brechen! Ako se je oče branil nasilstvu, je izgubil službo. Med Slovenci pa je potrpežljivost dosegla, žal, abnormalni štadij, in zato je zmagal vedno irendentar! Taki otroci slovenskih staršev so postali poturice in pri demonstracijah zoper Slovence so bili zastavonoše. Starši so morali molčati, kadar se je otroku zljubilo žaliti s psovko »ščavo« njih pokoljenja.

Mutatis mutandis velja isto za Trst. Tu se je irendentistična stranka nazivala »Partito liberale nazionale« ali »kamora«. Ustavljena je bila že pred desetletji. Prvo zlo irendentističnega gibanja je bil Viljem Oberdank, ki je v zvezi z nekim lekar-narjem nameraval atentat na našega pre-svitlega cesarja. Oberdank je bil obesen, lekar-nar pa je pravočasno ubežal v Italijo. Tam je stal — v oddali — pred poroto, a je bil — oproščen! Od tega je že preko 30 let. Vidi se, da je v Italiji že takrat, na najvišjem mestu pravice, vladala struja sovraštva proti Avstriji. Oprostili so hudodelca, ki je hotel usmrtiti prvega prijatelja Italije, cesarja Franca Josipa I.

Da iz teh ni dosti prida, je gotovo. Državni poslanec Pitacco je odnesel ves fond, namenjen za naše brezposelne ljudi, v Italijo.

dišče ob Soči. Mesto v zadnjem času precej trpi. Več hiš je porušenih in civilno prebivalstvo je mesto zapustilo. Tudi v Roveretu je bilo mnogo Avstriji nevarnih ljudi, ki so se pred vojno pobegnili v Italijo. Sedaj je ozračje v tem oziru izčiščeno.

Kar se tiče morale, je tudi na južnem Tirolskem slabo. Vojna je pokvarila mnogo ljudi obojega spola. Po mestih in vaseh se vlačijo malopridne ženske, ki zastrupljajo vojaštvo. Sicer je postavila vojaška oblast tem javnim škodljivkam velike zapreke, a njihova zvitost izkvarjenost jim pomaga preko vseh teh zakonitih ovir. Zato bomo po sedanjih krvavih vojni imeli v našem notranjem življenju, po družinah, še vse strašnejšo vojno.

Kakor se sliši, Italijani sedaj že ne mislijo več na Trident, Gorico, Trst, marveč bi bili zadovoljni, če bi ohranili, kar imajo sedaj. Pa s tem ne bodo zadovoljni naši vojskovodje in mi vsi čakamo dne, ko bomo videli Benetke.

—ič.

Novice iz Brucka ob Lilvi.

Sveti misijon.

Od 9. do 16. aprila smo obhajali lepo pobožnost, sveti misijon. Prišla sta iz Ljubljane preč. gospoda misijonarja Zdravlič in Krivec. Na tiho nedeljo se je začelo sveto opravilo ter končalo na oljčnico z blagoslovljenjem misijonskega križa. Ne bom tu na dolgo popisoval lepe pobožnosti. Cerkev je bila vedno polna, spovednice oblegovane, tako da sta misijonarja ostala še v ponedeljek 17. aprila v taborišču in spovedovala. Svetih obhajil je bilo do 6000. Ljudstvo je bilo veselo in hvaležno, in je veselo in hvaležno še vedno in bo ostalo hvaležno misijonarjema za velik trud in veliko milost. Vse je bilo veselo in prenovljeno in oživljeno po svetem misijonu.

Odkod so begunci v Brucku?

Zastopana je cela soška fronta od Predila do morja pri Devinu. Begunci so torej iz cele Goriške. Bovčani in Tolminci, Kananci in Podgorci in iz Opatjega Sela, iz Doberdoba in Devina. Torej resnično iz cele soške fronte. Vsi so prejeli milost svetega misijona in bodo, ko se vrnemo domov, ohranili lepe nauke v srcu ter jih tudi doma spolnovali.

Lep zgled učiteljstva.

Gospodične učiteljice in gospodje učitelji so se vdeleževali sv. misijona ter skupno in očitno prejeli svete zakramente ter tako dali lep zgled drugim vernikom in si pridobili spoštovanje vseh beguncev.

Blagoslovljenje taboriške cerkve.

V četrtek 27. aprila se je blagoslovila slovesno cerkev v taborišču. Celo taborišče in cerkev je bila lepo okrašena. Gospod predstojnik Zupančič se ni strasil ne truda ne stroškov, da je vse lepo izpadlo. Blagoslovil je cerkev naš deželni glavar in stolni prošt monsignor dr. Alojzij Faidutti. Prišla je pa k slovesnosti tudi mati našega prestolonaslednika, cesarska Visokost Marija Jožefa ter je bila jako zadovoljna in gajena, posebno je hvalila petje in pobožnost deklet iz Marijine družbe, katera so pristopila med sv. mašo k sv. obhajilu.

Dne 22. aprila je šest mesecev, odkar smo prišli v Bruck.

Vojaške podpore.

Vojaške podpore so odvzete vsem beguncem v taborišču, pa tudi drugod onim, ki prejemajo begunsko podporo. To ni prav. Sliši se, da bo o tej zadevi govorilo odločilno besedo najvišje sodišče. Upamo, da v prilog beguncev.

Prihodnjic v kratkem več.

Naša slavna mornarica.

Ofenzivni duh sovražnikov padel. — Vojska kapitanov in poročnikov.

Kontreadmiral Aleksander Hansa, poveljnik onega brodogra, ki se je zmagoslavno udeležilo naših bojev proti Lovčenu, se je izrazil nekemu poročevalcu, da odkar so se končale operacije proti Lovčenu, ako odbijemo manjša podjetja katerih so se večinoma udeležila naša letala in podmorski čolni, vlada popolni mir. Zdi se, da je izgubil sovražnik popolnoma ofenzivni duh. V začetku so se gibali le Francozi, od novembra 1914 pa, ko so se pokazale pred Kotorom francoske ladje in so mogli komaj rešiti svojo oklopno križarko »Waldeck-Rousseau« da se ni potopila, se niso nič več pokazali. Kakor vemo, so se odslej zadrževali v južnem Jadranskem morju. Odkar je torpediral naš »U 12« »Courbet«, niso prišli Francozi nič več v severno Jadransko morje. Kasneje so podvzeli le manjše operacije s podmorskimi čolni, ali po izgubi svojega podmorskega čolna »Curie« so postali zelo previdni.

Ko nam je napovedala Italija vojsko, smo mislili, da bo prišel sovražnik z ofenzivo na morje. Mi sami smo mogli z ozirom na neznatno število naših vojni ladij pričeti le z manjšimi podjetji, čeprav smo Italijane pogostokrat izzivali. Na ponovno bombardiranje na italijanski vzhodni obali ležečega vojaškega ozemlja so

enkrat odgovorili z brezuspešnim obstreljevanjem železniške proge nad Dubrovnikom.

Drugič jim pa ta stvar ni šla tako gladko izpod rok. Mi smo namreč pričeli s protiakcijo, katere uspeh je bil ta, da je naš »U 4« potopil njihovega »Garibaldija«. Ob istem času so hotele nekatere italijanske križarke in torpedni čolni napasti našo signalno postajo; ko so pa izvedeli, da je njihov »Garibaldi« potopljen, so se hitro umaknili.

Od tega časa se Italijani niso premaknili. Opraviti imamo s sovražnikom le tedaj, kadar se pokaže semtertje kak angleški ali francoski podmorski čoln. Njihovi poskusi, da bi izvedli kaj uspešnega, so se končali s tem, da smo potopili njihova podmorska čolna »Cresuel« in »Mong«. Kakega italijanskega podmorskega čolna v južnem Jadranskem morju sploh ni videti.

Podjetje našega brodogra je bilo moteno samo enkrat in sicer pri obstreljevanju sovražnih baterij in ladij pri Draču. Italijanska križarka »Quarto« je napadla naše znatno manjše brodogre, katero se je moralo umakniti.

Kar se tiče ofenzivnega duha našega brodogra, je bil v začetku tako velik, da smo morali posebno mlajše častnike in moštvo v pravem pomenu besede držati nazaj.

Naša podmorska vojska se je razvila čisto drugače, kakor smo si to predstavljali. Med velikimi enotami ni prišlo nikoli do bojev. Za dosedanje uspehe se moramo zahvaliti pretežno mladim častnikom, nadalje moštvu podmorskih čolnov, voditeljem letal in spremljevalcem, končno poveljnikom podmorskih čolnov in sličnih majhnih enot. V inozemstvu tudi nazivajo to vojsko »vojsko kapitanov in poročnikov«.

Vojska je za mladino izvrstna šola in moram poudariti, da je njeno navdušenje za njo tudi še sedaj tako veliko kakor v njenem začetku, morem celo reči, da po vsakem podjetju še zraste.

Naša Gorica.

Gorica, 2. maja 1916.

Lepi majniški dnevi so nastopili. Kdor je kdaj živel spomladi v Gorici, ve, kako lep je maj pod gorkim goriškim solncem. »Ljubi maj, krasni maj, konec zime je tedaj,« smo peli včasih na majniških izletih, škoda, da letos ne moremo zapeti: »Ljubi maj, krasni maj, konec vojske je tedaj...«

Prvi dan maja je bil res majniškolep. Še Lahi so ga precej spoštovali, do večera je vladal lep mir. Zvečer je bilo slišati par krajših spopadov in potem so se začeli oglašati kanoni. Več šrapnelov in granat je kakor skoro vsaki dan priletelo v mesto, ravno toliko, da so naši ubogi Goričani morali z večjim strahom in nemirom iti k svojemu počitku. In ravno sinoči je bilo treba iti celo uro prej spat. Potisniti smo morali svoje ure naprej in zvečer je bilo treba biti celo uro prej doma; ure so faktično kazale 10, a vresnici je bila le deveta. In ta zavest, da je šele deveta, je pri marsikomu povzročala tiho nevoljo, ko je moral ob desetih — po starem štetju ob devetih — lepo pokorno marširati proti svojemu domu. A kdo ve, da se marsikdo tudi danes zjutraj ni jezil, ko je pogledal na uro in se zmisli, da kaže pravzaprav za celo uro naprej; še jaz sem bil eden tistih. Tako smo ljudje čudni: zvečer nam ni prav, če moremo uro prej v posteljo, zjutraj pa zopet ne, če moramo nekaj prej iz nje!

Današnji dan je tudi potekel brez posebnosti. Aeroplani so se sicer precej živahno pojavljali nad nami, celo strojna puška je pela visoko v zraku, a drugače je vladal mir. Sedaj zvečer udarjajo streljani kanonov v okrožju mesta, a v mestu samem je popolnoma mirno.

Pred nekaj dnevi me je pot zanesla na Preval pod Sveto Goro. Vlovi sem srečno uro, božji mir je bil vsenaokoli. Pod mano je ležala Gorica, lepa kakor roža med vrtnim zelenjem. Skoraj ne bi bil mogel verjeti samemu sebi, da krije to lepo mesto toliko žalostnih razvalin v sebi in da mora ta krasna pokrajina trpeti in zreti vse močnejše grozote moderne vojne. Samo rob Kalvarije se je zdel od daleč preveč ožgano rujav, kakor odrgnjen in ogolodan kos dragocenega okvirja lepe pokrajinske slike.

Novosti nimam nobenih poročati, še bolje, navadno goriške novice niso prevesele. Dnevi teko eden za drugim več in manj mirno ali nemirno naprej, kaka nova granata zaznamuje svoj konec v mestu, drugače ostaja vse pri starem. Sovražnik ne more, lahko bi rekel, niti za ped naprej, vkovan, privezan je na nepreokračljivo mejo, ki mu jo je potegnala naša armada pričetkom vojne. Če nimamo drugih skrbi, lahko mi Goričani in vsa Avstrija mirno spi vsako noč brez skrbi, da bi nam vtegnil ugrabitel zemljelačni tujec še kak meter naše zemlje. Soča vkljub vsem viharjem ne bo izpremenila svojega teka, naši hribi se ne pregamejo in ravno tako se ne umakne straža ob Soči — za to nam je najboljši porok že dvajseti mesec te vojne.

Pozdrav iz dragonskih strelskih jarkov.

»Dragonci marširajo!« so kričali vaški otroci, ko se je začelo peketanje konj na trdi prašni cesti. — Manever. Vaščani so se zbirali v gruče in tudi marsikatero deklisko okno se je nalahko odprlo in kodrasta glavica mladega dekleta je skrivaj kukala izza »rožmarina nemškega« in njena ustna so poltito vzkliknili: »Dragonci, to so fantje.« Kako tudi ne. Mladi, svetli konji, divji kot satani, na njih kot luč bleščeče se fermenje in v sedlu mlad dragonec vesel in svetel, da je bilo veselje. Na glavi rdeča čepica, ali svetla čelada, ob kojej so se solnčni žarki kar lomili. Na životu modri jopič s svetlimi gumbi in rumenimi navišvi, po plečih in hrbtu ognjen kožuh enake barve z kosmatim ovratnikom ter v polkrogu čez prsa spetnimi vezmi rmenorčne barve. In prsih n adesni strani časten znak: »strelec in jezdec«, ki se je redno svetil kot luč. Rdeče hlače, zlikani škornji in svetle ostroge ter dolga, kot solnčni žarek svetla sablja, vse to je dajalo vzroka dovolj, da so dekleta odpirala okna in si šepetala: »Čez dragonce jih pa nil«

Prišla je vojska; in odrinili smo s pogumom v srcu na naše vezbališče k skupni sveti maši. Ne morem popisati veličastnega prizora. Sedeli smo skozi celo mašo s povzdignjenimi sabljami v sedlu. Nepregledne kolone jezdecov so stale mirno kot izklesani kipi, ustna pa so šepetala: »Z Bogom domovina.« Noben konj ni zarežgal, kakor bi se zavedal veličastnega trenutka. Svetle so se čelade in sablje in srca vseh so bila polna navdušenja — — —

Po sveti maši je sledila prisega.

Dvigile so krepke roke težke sablje visoko v zrak in trikratni »hura« iz mladih grl je pretresel ozračje. Zarezgatali so konji, nategnile so vajene levce vajeti, zapeketalo je po cesti in odjezdili smo na kolodvor ovenčani s cvetjem in cveticami.

Pihal je vlak med domačimi livadami, okrašen s slovenskimi cvetovi, ki so uveneli, ko smo dospeli v galske neizmerne poljane, ki so dosedaj napojene s krvjo in razorane od granat . . .

Pojezdili smo v bojni metež. Švigali kot strela na patrolje, s poročili in pošto. Zasledovali smo kozake, ki so nas s strahom imenovali »rdeče hudiče« — prodirali na polju slave in — slavno umirali.

Vidna je bila naša uniforma od sovražnika in morali smo jo zamenjati s sivo. Zamenjali smo tudi čelade s sivimi čapkami. Začuden gledate zato dragonca, ko pride na dopust siv in ni več tako lepo rdeč kot nekoč . . . Vojska je pač mnogo izpremenila, tako tudi nas.

Sedaj smo v strelskih jarkih in se bojujemo peš. Na karabinah se nam svetijo bajoneti in ne več sablja ob strani. Žijemo enakomernije življenje, ni več onega viharja na konjih, ni več dira za kozaki, stojimo na straži ramo ob rami. Ko pa vržemo sovražnika iz njegovih postojank, se zopet prične ono veselo viharno življenje na konjih, katerega vsak izmed nas pogreša. Zopet bode konj pod nami, zopet ljubljena sablja ob strani in zopet vihar iz kraja v kraj in če treba v smrt. Na grobeh v teh neizmernih poljanah pa bode zopet pričala sablja stoječa navpič da tu počiva neukročeni dragonci ki si je želel viharnega življenja zmagati in junaško smrt . . .

Pošiljamo nebroj pozdravov vsem čitateljem cenj. »Slovenca« vsem zavednim Slovcem in Slovenkam slovenski dragonci: Rihard Drole, Ivan Škraba, Jakob Baraga, Franc Muršek, Ivan Rubin, Franc Korošec, Alojz Janc, Lovro Jan, Anton Jakob, Franc Prešern, Martin Ivanšek, krojač Kenk in poddesetnika: Anton Hrastnik in Emil Koprivnikar.

R. D.

Na bojnem polju pri Gorlicah.

Budimpešta, 2. maja. Vojni poročevalac »Az Estaz«, Franc Molnar, opisuje svoj obisk zgodovinsko važnega bojnega polja med Tarnovom in Gorlicami ob priliki, ko obhajamo obletnico predora ruske bojne črte. Krakovsko vojaško poveljstvo je naročilo skupini, katera ureja bojno polje, da zbere mrličje te velike zmagi na lepo urejenih vojaških pokopališčih. Doslej je bilo tekom te akcije pokopanih na teh pokopališčih 43.000 mrličev, Avstrijcev, Ogrov, Nemcev in Rusov. V zahodni Galiciji so doslej sezidali 810 pokopališč in 150 grobov, v katerih so v masah pokopani. Pri tem delu je zaposlenih 1600 vojaških delavcev in okoli 3000 vojni ujetnikov, med katerimi je zelo mnogo Italijanov, kateri so zaposleni pri podobarskih delih. Pri Gorlicah stoji na močnem holmu na krasnem kraju dogotovljeno vojaško pokopališče, katero nadvladuje celo okolico. Tukaj spi večno spanje okoli 500 vojakov v ukusno zgrajenem pokopališču. Ta spomenik napravi na človeka prvi vtis, ko se približa Gorlicam. Gorlice se od prejšnjega leta niso skoro nič izpremenile. Ogromna cerkev je bila porušena še v bojih preteklega leta. Spominska maša se je brala v provizorični cerkvi. Od 7000 mestnih prebivalcev se je doslej vrnilo 3000, ostali so še vedno brez strehe.

Pomladni boji ob Soči.

Iz vojne poročevalskega stana piše L. Adelt »Berl. Tageblattu« dne 2. maja: Decembarska borba ob Soči je pridružila četrtmilijskim italijanskim izgubam iz prvih treh soških bitk nadaljnjih 70.000 mož, in 600.000 kasneje vpoklicanih vojakov ravno zadostuje, da nadomesti celokupne italijanske izgube. Kljub temu se Cadorna taktika ni izpremenila. Znova je nastavljal napadalni navor ob spodnji Soči, kjer vabi k vходу odprta goriska dolina in kjer so z Gorico in Trstom zvezani vabljivi politični cilji tako blizu, da bi jih dosegel z roko.

Avstro-ogrška vojska, na treh frontah istočasno zaposlena, postopa nasproti italijanski vojni doslej samo kot obmejna straža, in to stražno mesto je dosedaj proti celokupni italijanski bojni moči neomajno držala.

Naša iniciativa ob Soči.

Sedaj so pa posegle avstro-ogrške čete ob srednji in zgornji Soči po iniciativi in si v vrsti krajevnih sunkov napravile odduška. Sunki so se izvršili pri Bovcu kot dohodu na Predel, ob tolminskem območju kot zaporu v Bohinjsko dolino in ob goriskem območju kot zaporu proti Gorici. Zato se ob uvodnem poglavju nove soške kampanje ne more kratko in malo govoriti o italijanski ali avstroogrski ofenzivi, marveč je stvar taka, da so na južnem krilu napadali Italijani, na severnem pa Avstrijci, dočim sta ob goriskem predmostju kot središču butala drug ob drugega napad in protinapad z obeh strani.

Začetek s temi pozicijskimi korekturami se je napravil pri Bovški kotlini. Tam se okrene Soča proti vzhodu, dočim se vijejo proti severu Bovška vrata skozi slikovito Koritniško globel navzgor proti Predelu. Zpadni rob Koritniške globeli prevladuje 2200 m visoki Rombon, najvzhodnejši izrastek močnega čeninskega pogorja, ki tvori državno mejo in obenem vogelni steber fronte, ki se obrača tu od zapada proti jugu. Ta fronta sledi od doline Fella na Koroškem precej natančno deželni meji, se pogriza z Wischberga v polodruži tisoč metrov globoko Jezernice-dolino pred katere severnim izhodom leži Raabeljsko jezero in Predel, nato se pa zopet vzpenja na Rombon. Avstroogrške postojanke so tu dvatisoč metrov visoke, vseka ne v zledenelo skalo. Sredi avgusta 1915 se je bilo alpincev posrečilo, da so se polastili 1600 m visokega čela, ki se potiska iz zapadnega rombonskega pobočja. Da se to čelo pribori nazaj, je bil poslednji cilj, ki ga je zgoden nastop gorske zime odrinil do pomladi. Še se kopiči sneg po grapah Rombona deset metrov visoko, obdaja postojanke in stanišča, ki so prilepljena na pobočje kakor galebja gnezda, udaja se pod tipajočo nogo straže ter se vali ogromno naraščajoč in vse podirajoč v dolino. Spričo skupnega sovražnika, ki je silnejši nego najmočnejša vojska, spričo vsakdanjega boja z nevarnostmi in napori zimskega visokega gorovja — nihče med alpinci ne misli na možnost avstroogrškega napada. Tudi patrole, ki pretikajo Bovško kotlino med Rombonom in Javorčkom ter love naprej potisnjene italijanske bojne straže, ne vzbujajo sovražniku, ki je vse preveč sam s seboj zaposlen, nobenega suma. Še-le ko nenadoma bukne ognjeni napad nadvladujočih in krijočih c. in kr. baterij, razbije sovražne postojanke na osvojenem čelu ter pobije velik del posadke, se kliče alarm. Prepozno! Že telovadijo izvežbani plezalci preko skalne stene, skačejo v sovražne järke ter z ročnimi granatami preprečijo delovanje italijanskih strojnih pušk. Ostali del posadke se uda, tri nepoškodovane strojne puške zapadejo kot plen. Takoj naslednjega dne ukaže italijanski poveljnik rombonskega odseka, ki so mu nadel njegovi ljudje priimek

»Snežni kralj,«

protinapad. Toda neizprosno drdranje osvojenih in lastnih strojnih pušk pomete naskakujoče kolone nizdol. Celo osrednje je pokrito z mrličji. Sovražnik spozna, da izgubljene postojanke ni mogoče dobiti nazaj z drznostjo, zato se loti artiljerističnega bombardiranja. Nato pošlje izbrane ljudi ki se v varstvu megle prikradejo do jarka in mečejo vanj plinove bombe. Omamljujoči plini prisilijo posadko da se umakne s čela više navzgor, nakar se alpinci zopet vgnezdijo na njem. Avstroogrške čete obstreljujejo nato preporno čelo od treh strani z artiljerijo in strojno puško. Niti poldrug sto alpincev ni preživel tega koncentričnega ognja in udajo se rojni črti, ki udre v jarek; od uplenjenih strojnih pušk sta dve še porabni. Italijanske nadomestne čete, ki prihite naslednji dan, najdejo zmagovalca že zakopanega in urejenega ter se morajo brez uspeha vrniti v svojo glavno postojanko.

Od Bovca do Tolmina se oklepajo Italijani vzhodnega brega Soče, onega gorskega grebena, katerega petere vrhove tvorijo Javorček, Lipnik, Vrata, Krn in Mrzli vrh. Tudi tu je obdal gorski sneg njihova v skalo vsekana stanišča, snežni potoki, usadi in plazovi so jim odnesli kladare,

plezalice, vzpenjače, patrole, donalce jedi in pomožna moštva. Tako je mogel sovražnik še-le proti koncu marca zopet tvegati poizkus, da se vzpne proti avstroogrskim bojnim postojankam na Krnu. Sprejem ni bil ravno prijazen ter je prepiral italijansko mobilno milico, da c. in kr. strojne puške v ledniškem mrazu niso zamrzile.

Južni izrastek gorskega grebena 1360 m visokega Mrzlega vrha se steguje proti Tolminu. Soška dolina se tu razširi, zdi se, kakor bi smaragdno zelena reka tu še enkrat globoko zadihala, predno se, stisnjena med navpične skalne stene, peneč se vrže skozi tesan ter spodaj sprejme vase enako stisnjeno Idrijo. Severno od Tolmina so Italijani prišli s Kolovratovega hrsta nizdol, prekoračili Sočo in se zakopali onstran ceste iz Gabrij v Volarje na južozapadnem pobočju Mrzlega vrha. Južno od Tolmina se drže c. in kr. čete na strmih kozarškem skalnem stožcu, ki prevladuje zapadni breg Soče s trgom Sv. Lucija, ki je postal znan kot letovišče, za tristo metrov; v skalne škrebine tega stožca so izdobljene strelne line za topove in strojne puške. Pred njim leži v smeri proti Tolminu nizek grič z romarsko kapelico Svete Marije, ki je bil vedno znova pozorišče ogorčenih bojev. Pet kilometrov dolga celokupna postojanka tolminskega predmostja ima tedaj obliko vprašaja, o čemer pritiskajo Italijani s severno vzboklino proti Mrzlemu vrhu, dočim c. in kr. čete z južno vzboklino prodirajo na italijansko stran Soče. Potemtakem gre avstroogrskim četam v severnem loku za to, da preprečijo nadaljno prodiranje sovražnika na Mrzlem vrhu.

Tudi tu je artiljerijski ogenj pripravil napad c. in kr. čet. Istočasno so metali minometalci svoje ukrasne krogle v najsprednejši italijanski strelski jarek, katerega žične ovire so bile razdte in kritja zasuta. Skozi vrzeli udro c. in kr. vojniki z bajoneti in ročnimi granatami, dočim vsipa c. in kr. artiljerija tako gost zaporni ogenj pred rezerve, ki hité na pomoč iz druge vrste jarkov, da niti en mož ne more preko vmesnega prostora, ki je samo 30 metrov širok. Sedaj pa osredotoči dalekonožna italijanska artiljerija s Kolovratovega hrsta neprestan ogenj v salvah na preporni jarek. Brez vsakega kritja jarka ni mogoče držati, ne da bi izgube stalno naraščale. Zato se zopet izprazni. Sledi doba manjših, takorekoč osebnih sovražnosti; posamezni drzni fantje se kradejo k sovražnemu jarku in mečejo vanj ročne granate. Nato se drama ponovi, topot z obsežno pripravo in sklepom, da se pridobljeno, brezpogojno drži. Kakor hitro so izvršile granate svoj učinek, navalile so naše čete navzdol in prodrle preko celih vrst italijanskih jarkov. 450 Italijanov je ujetih, drugi drve čez grm in strm navzdol do vasi Gabrije, doli ob Soški cesti. Naslednji dan se Italijanski vojniki seveda sramujejo svojega bega in zaničujoč smrt večkrat zaporedoma naskočijo izgubljeno postojanko. Mnogi padejo, nobeden ne dospe do svoje prejšnje postojanke, izvzemši osemdeset mož, ki plezajo tretji dan naravnost v ujetništvo.

Protipritisek na južnem loku.

Istočasno gre prizadevanje c. in kr. poveljstva ob južnem loku pri Tolminu za tem, da se upre vedno večjemu pritisku na višino 588, ki krije soški prehod in kolo-dvor pri Sv. Luciji, s krepkim protipritis-kom. Dočim zadržuje avstroogrška artiljerija sovražne strelce v kritjih, delajo sapperji, ne oziraje se na težave kamenitega in padajočega sveta, križem izpeljane järke, katerih končne točke se zvežejo nad cesto iz Sela-Čiginja v Volče in vzporedno z njo po poprečnih jarkih. Kratek bobneči ogenj, potem presenetljiv naval rojne črte iz tega naprej potisnjene jarka proti bližnjemu sovražnemu jarku na obeh straneh kraške vasi Kozaršče — in jarek je v celi svoji dolžini osvojen. Gre za verigo napol permanentnih kritij, vmes mrtvi in ranjeni, za katere se zmagovalci takoj človekoljubno zavzamejo. Ko so se avstroogrške čete temeljito zavarovale proti protinapadam, so začele s sistematičnim grajenjem jarkov, napadi z minami in ognjem izboljševati pridobljeno postojanko. Dva nadaljna pehotna naskoka, med katerima se vrine izjalovljen italijanski napad, potisneta sovražnika popolnoma z griča Sv. Marije in čez cesto Selo-Volče.

Pri Plaveh in Zagori sovražnik tekom celih mesecev ni razvijal druge delavnosti, nego da je poizkušal rezati bodočo žico ter da je metal ročne granate v avstroogrške järke; vrgel je kopo granat proti avstroogrski višinski postojanki na gori Kuk in kopo šrapnelov na naše dovozne poti v ozadju, to je bilo vse. Še-le ob jutranjem svitu 18. aprila je zapolnel ob lujem pa brezuspešnem artiljerijskem obstreljevanju avstroogrskih baterij pehotni napad, a je bil po hladnokrvnem precizijskem ognju avstroogrskih čet s težkimi izgubami pognan nazaj. Od 24. aprila so ondi v teku boji z ognjem, katerim pa ni sledil sklenjen napad. Po škodi izmođen, je sovraž-

nik spoznal, da je nemogoče, da bi iz Zagore dosegel Gorico na levem bregu Soče, dokler so gore na obeh straneh reke, namreč Kuk in Sv. Gora na levem, Sabotin in Podgora na desnem bregu, v avstroogrskih rokah. Zato poizkuša prodreti med Sabotinom in nižjo podgorsko višino proti Al Pontu k zgornjemu goriskemu mostu čez Sočo.

Težki boji za Oslavje in Pevmo.

Posledice tega trdovratnega prizadevanja so težki boji za Oslavje in Pevmo, katerih razvaline leže ob obeh gorskih cestah, ki vodita iz Sv. Florijana v Gorico. Drzen protinapad v megli je vrnil avstroogrskim četam višinsko postojanko na ozkem, strmo padajočem oslavskem grebenu; v nočnih napadih smo dvakrat presenetili speče bojne straže Italijanov pri Pevmi, s čimer je bila tudi druga gorska cesta zopet očistena naprej potisnjenih sovražnih jarkov. Nato nastaviyo Italijani napadalni vzvod južno od Podgore na pravem goriskem predmostju. Od Ločnika na desni soški breg naprej potisnjene lahke gorske baterije naj bi od strani obstreljevale zgornji most pri Al Pontu, toda nekaj dobro merjenih granat jih je prisililo k molku. Namesto tega se naperi sedaj granatni ogenj na oba spodnja mostova, preko katerih se stezajo predmostne utrdbe na desni breg Soče, potem na nesrečno mesto Gorico, kakor tudi na dovozne ceste in taborišča avstroogrskih rezerv. Na to so naši dalekonožni topovi krepko odgovorili z bombardiranjem krmanskega kolodvora in drugih italijanskih dovoznih poti in rezervnih taborov. Ponoči so se priplazili sovražni sapperji v varnostnih čeladah in jeklenih oklepih ter z gumijevimi rokavicami na rokah, ki naj bi jih varovale pred močnim električnim tokom, ki je napeljan po žičnih ovirah, katere v širokem pasu v obliki polkroga obdajajo predmostje; začeli so rezati žice in razširjati vrzeli v žičnih ovirah.

Toda Avstrijci so jih z žarometi izpazili in postrelili, vzletujoče kontaktne mine so pa pregnale sledeče sovražne rojne črte. Malo dni nato so plamenometalci zažgali tramovje najsprednejših italijanskih utrdb in težke možnarske granate so delo dokončale. Dočim se tako na gorskem grebenu severno kakor tudi v ravnini južno od Podgore menjavata bramba in napad, so pa c. in kr. čete v središču že od konca marca in prve polovice aprila izrečno ofenzivne. Samo enkrat je še dospelo nekaj rojnih črt italijanskih brigad v megli do vrveža rovov na Podgori, ki je steptana od granat in avstroogrške čete so jih morale pregnati v ročnem metanju. Kmalu nato se je megla spremeniila v dolgotrajen dež, ki je nosil cele potoke ilovice v niže ležeče italijanske rove. Še so bili njihovi stanovalci zaposleni s čiščenjem in popravljanjem kanalov v svojih jarkih, ko naperi c. in kr. artiljerija po skrbno pripravljenem načrtu ravno na to črto kritij, ki obdaja severni del Podgore, strahovit ogenj. Sledil je naskok avstroogrskih čet brez izmenjave, toda na obeh straneh z vedno močnejšimi silami; trajal je noč in dan in še eno noč in še en dan ter se je odločil po 40 urah z ročnimi granatami in bajonetom. V prvem zaletu so naše čete prodrle sovražni bataljon na 400 m široki fronti, nakar je sovražnik naslednji večer z obeh strani dovedel skozi naš uničujoči zaporni ogenj osvobodilne čete in s tem ustavil boj. Še pred jutranjim svitom so pa tudi avstroogrške čete dobile pomoč in ponesle napad do preko pevske ceste, ki se dviga tu iz nižave med Podgoro in Kalvarijo k vasi in gorskemu hrstu Preval. Peklensko rjovenje vseh italijanskih baterij od Moše do Števerjana, kakor tudi izgub polni protinapadi Piemontezov ne morejo zadržati c. in kr. čet, da bi se končnoveljavno ne polastile cele verige jarkov. Edino-le na južnem braniku 90 km dolge soške fronte t. j. v odseku 20 km — so Italijani do zadnjega poizkušali vzdržati ofenzivo.

Tu pa,

na Doberdobski planoti,

ni imel general Borojevič nobenega vzroka, da bi vrgel sovražnika zopet dol na soško ravnino, zadostovalo je, da se je z Vrhom sv. Mihaela držal severni steber cele te postojanke. Trikrat so poizkusili Italijani, da bi nam vzeli glavno kopo Sv. Mihaela z istočasnim napadom od severa in juga, a le na južnem pobočju pri Sv. Martinu na Krasu so imeli začasen uspeh. Ob prvem poizkusu, da bi navalili iz Sv. Martina, je bila vržena brigada Regina po segedinskem pešpolku št. 46. Toda bobneči ogenj težkih italijanskih baterij onemogočuje dalje vstrajanje v najsprednejših okopih, ki so v sili seveda bolj kamenite barikade nego strelski jarki. Eksplozivne cevi poženejo v zrak zadnje ostanke vasi.

Naši šrapneli pač strahovito gospodarijo med sovražniki, z roko metane nožne kluke in ročne granate pač podirajo cele vrste naskakujočih in nad tisoč Italijanov izhropeva v ognjenih razvalinah in po kraškem grmovju. Od zadaj pritiskajoče sovražne čete se pa končno le ustalijo pri cerkvenih razvalinah Sv. Martina in na hribu sv. Mihaela. Pa niso se imeli ve-

seliti svojega uspeha. Silni poki granat raztrgajo noč in na mah izpremene bojišče v zijajoče lilake ter ubijejo vsako življenje v njih. Ob jutranjem svitu izravnaajo Ogri z bajonetom v roki izgubo ozemlja in v naglici zmečejo skupaj nove barikade, proti katerim je dan na dan zaman divjala sovražna artiljerija in naskakovalne kolone. Ogri so bili marveč svoje stvari tako gotovi, da so v noči na 25. april sami napadli italijanske postojanke med zapadnim robom Sv. Martina in južnimi pobočji Vrh sv. Mihaela. Rezalci žic in ročne granate jim odpro pot v sovražni strelski jarek, katerega posadka je bila po predločnem bombardiranju deloma ubita, deloma pa duševno omotena. Po kratkem ročnem boju so Ogri gospodarji jarkov in dočim se že bližajo premogočne italijanske rezerve, se brzo lotijo razdiranja okopnih naprav, kakor jim je bilo ukazano. Ker so minometalci vzdani in pretežki, da bi jih odnesli, položijo Ogri razstrelilne patrone in ob svojem odhodu poženo v zrak cel kov jarka.

Osredotočeni ogenj njihovih obrežnih topov in lažunskih baterij je omogočil italijanskim naskakovalnim kolonom, da so zasedle najsprednejše črte vzhodno od Sela, pri čemer smo izgubili 2 strojni puški; toda krilni ogenj artiljerije na Kosiču in Griže brdu in žilavost branilcev sta osvojila nazaj celo selško postojanko, v kateri je našla c. in kr. kompanija, ki je udrila vanjo 500 mrtvih Italijanov. Temeljito je razdrila preporni odsek jarka in pomaknila postojanko nekoliko dalje nazaj na mesto, ki ni tako ogroženo po razstreljenem kamenu in je boljše zavarovano po krilnem ognju.

Sedaj se je pomaknila

napadalna točka Italijanov

popolnoma na južni obrežni odsek. Oprti na svoje lažunske baterije so poizkušali iz Tržiča in z nadvladujočega griča La Rocca izsiliti južni vhod v komensko dolino (Val-lone). V treh nočeh, na 22., 23. in 24. april, so se približali močni berzaljerski oddelki železniški zaporu med grajsko razvalino La Rocca in Devinom, katerega so italijanske granate tudi izpremenile v razvalino. Iz vrveža kraških gričev so jih skrite baterije hitro druga za drugo obsule s šrapneli, bšle so jih strojne puške in bleščeči svetlobni šopi reflektorjev so jim jemali vid. Ob pasu ovir se je naskok berzaljerjev zrušil. Kar je tretjič preživelo neuspeh, hiti preko timavskega ustja nazaj ter se reši za ladjedelniske stolpe v Tržiču.

Ti pomladni boji na soški fronti so nam donesli bogat plen ujetnikov in orožja in, kar je važnejše, na več važnih točkah smo izboljšali svoje postojanke.

Fran Doberlet.

Po večletnem bolehanju je v starosti 85 let umrl cesarski svetnik g. Fran Doberlet, tovarnar pohištva in tapetnik, imetelj zlatega zaslužnega križa s krono, in brez krone, častni meščan deželnega stolnega mesta Ljubljane in častni član več gasilnih društev. Rajni Doberlet je ustanovil ljubljansko gasilno društvo, kateremu je načeloval nad 30 let. Kot tak je bil sila delaven in vesten, zato se je društvo lepo razvijalo in napredovalo. Ustanovil je tudi Zvezo gasilnih društev in je bil tudi mnogo let njen predsednik. Zadnja leta je opešal. Ker ni mogel hoditi, je bil navezan na svoj bolniško sobo, kjer je sameval otožen, ker se je čutil zapuščenega. Bil je pa rajni Doberlet znan med gasilci križem cele dežele. Saj je množica gasilnih društev zlasti starejših, njegovo delo. Zato mu gre po vsej pravici naslov ustanovitelja in očeta kranjskega gasilstva. Celo njegovo življenje je bilo posvečeno delu za javni blagor, zlasti za gasilstvo. V zgodovini kranjskega gasilstva bo njegovo ime trajno blestelo. Čast in slava njegovemu spominu, njegovi duši pa večno plačilo nad zvezdami!

Obvestilo gasilnim društvom Kranjske deželne gasilske zveze. Odbor Kranjske deželne gasilske zveze se udeleži pogreba umrlega ces. svet. g. Frana Doberleta po deputaciji, ker polnoštevilna udeležba vsled obstoječih prometnih razmer ni mogoča. Iz istega vzroka tudi nismo mogli naših gasilnih društev pravočasno obvestiti, da se pogreb vrši v nedeljo dne 7. maja 1916 popoldne ob 4. uri iz Franciskanske ulice na pokopališče k Sv. Križu. Zato jih tem potom vabimo, da se pošljejo k pogrebu po možnosti vsaj deputacije ali posamezni gasilci. Naše zbirališče je ob 3/4. uro popoldne pred Ljudsko posojilnico. Oprava po naših predpisih: paradna s čepico. — Predsedstvo Kranjske deželne gasilske zveze v Ljubljani, dne 5. maja 1916.

Iz tajništva Kranjske deželne gasilske zveze. Mesto venec na krsto rajnega za naše gasilstvo prezaslužnega g. ces. svet. Frana Doberleta sta podarila Kranjska deželna gasilska zveza in njen predsednik g. Anton Belec po 100 K za vojni gasilski sklad Kranjske deželne gasilske zveze za

onemogle gasilce in njegove družinske članke. V spomin na ranjega očeta kranjskega gasilstva zbirajte tudi drugi prispevke v ta blagi namen ter pošiljajte tajništvo Kranjske deželne vojske zveze v Ljubljani, Ahaclova cesta 9.

Četrto avstrijsko vojno posojilo.

Še dober teden in podpisovanje četrtega vojnega posojila bo zaključeno. Dosedanji uspehi kažejo, da bo končni uspeh dosegel svoj namen: zagotoviti dosedanje zmage in skrajšanje vojne. Razveseljuje je, kako se pridno oglašajo srednji in mali sloji. Do tega jih ženejo ne samo ugodni pogoji in lep dobiček, ampak veliko bolj njihova požrtvovalnost za domovino. Mali človek ima navadno več srca in kjer vidi potrebo, tam res pomaga. Zadnji teden moramo poskrbeti, da bo to posojilo res pravo ljudsko. V Avstriji štejemo okoli 20 milijonov samostojnih gospodarstev in podjetij. Dosedanja vojna posojila je z manjšimi zneski podpisalo nekaj nad pol milijona oseb. Število malih podpisovalcev se mora razširiti, pri bogatejših pa vsota pomnožiti. Premožnejšemu obeta država velike ugodnosti in tudi vojno posojilo je izredno lepa prilika za dobiček. Podpisujemo vsi in vsak po svoji moči!

+ Naše občine in IV. vojno posojilo. Pri seji občinskega odbora v Preserju se je sklenilo, naj podpiše občina 10.000 K tega posojila. — Ob enem so občinski možje pokazali lepo ljubezen do bližnjega s tem, da so vsi darovali kot člani po 4 K za »Rdeči križ«.

Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani so podpisale četrto vojno posojilo nadalje sledeče stranke: Deželni odbor kranjski razun že objavljenega enega milijona še K 45.900 za razne ustanove; Ivan Baloh, Zagorje na Krasu K 1000; Josip Hafner, Škofja Loka K 3000; Marija Hafner Škofja Loka K 1000; Občina Hrenovce K 11.000; Občina Ljubno K 1000; Občina Draga K 10.000; Občina Begunje K 10.000; Občina Radomlje K 1000; Občina Planina K 10.000; Občina Velike Poljane K 2000; Občina Leše pri Trzinu K 1000; Občina Iška vas K 1500; Franc Hočevar, Ustje pri Ajdovščini K 100; N. N. v Ljubljani K 200; N. N. v Ljubljani K 200; N. N. v Ljubljani K 2000; Franc Pavčič, Gatina pri Grosupljem K 1000; Janez Košir, Osrednek pri Dobrovi K 2000; E. M. v Ljubljani K 3.500; Jožefa Kovač, Zagorica pri Doberniču K 1000; Terezija Gole, istotam K 1000; Martin Debenc, Črni vrh pri Polhovem gradu K 5200; Janez Mrzlikar, istotam K 1600; Franc Dolinar, Bukov vrh pri Polhovem gradu K 2100; Anton Sova, Črni vrh pri Polhovem gradu K 2000; Janez Božnar, istotam K 1000; Matija Krmelj, Selo pri Polhovem gradu K 600. Skupno je dosedaj pri Kranjski deželni banki v Ljubljani podpisalo 80 strank 2.604.000 četrtega vojnega posojila.

Ij Pri c. kr. priv. Splošni prometni banki, podružnica v Ljubljani, preje I. C. Mayer, so na IV. vojno posojilo med drugim podpisali: G. Julius Elbert, veletrgovec, Ljubljana, 10.000 K; Zupnišče Marijane Oznanjenja, Ljubljana, 6500 K; preč. g. dr. Josip Gruđen, 1000 K; ga. Marion Tönnies, tovarnarjeva soproga, Ljubljana, 10.000 K; g. Josip Kubelka, c. in kr. linijski kapitan, 5000 K; ga. Ana pl. Tornago, Ljubljana, 25.000 K; g. Alfred Rudesch, c. kr. notar, Radovljica, 11.000 K; g. dr. Emil Bock, primarij, Ljubljana, 5000 K; g. Viktor Schiffer, Ljubljana, 10.000 K.

Ij Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, kot oficijelnim subskripcijskem mestu za IV. vojno posojilo, je bilo do sedaj od 145 strank podpisanega 3.307.600 kron IV. avstrijskega vojnega posojila (in sicer 1 milijon 585.600 K 5 1/2% amort. posojila in 1.722.000 K 5 1/2% drž. zakladnic). Med drugimi so dalje podpisali: Josip Zidar, trgovec v Ljubljani, 5000 K (pri prejšnjih vojnih posojilih 22.000 K, skupaj 27.000 K); Marija Rede, Rodica, 1000 K; Franc Ipač, Ljubljana, 600 K; Janez Zihlerl, Polica, 1200 K; Marija Snoj, Šiška, 4000 K; Mestna hranilnica v Idriji 35.000 K; Ljudmila Verderber, Bled, 200 K; Posojilnica za Ilir. Bištriški okraj, Trnovo, 100.000 K; Fr. Tertinek, Ljubljana, 1000 K; Franc Dolenc, Ljubljana, 5000 K; Josip Stariha, Kranjska gora, 2000 K; Zadruga krojačev, Ljubljana, 500 K; Johann Wakonigg, Smartno pri Litiji, 3000 K (pri prejšnjih vojnih posojilih 12.000 K, skupaj 15.000 K); Anton Škof, Ljubljana, 1000 K; Martin Zajc, Račna, 1000 K; dr. Justinus Gelehrter, c. in kr. polkovni zdravnik, Kamnik, 1000 K; Gremij trgovcev v Ljubljani 3000 K; Jakob Avšič, podravateljske banke »Slavije«, Ljubljana, 1000 K; potom Mestne hranilnice v Kamniku: Franc Jereb, Kamnik, 2000 K; Marija Jereb, Kamnik, 2000 K; Jožefa Jazbec, Kamnik, 3000 K; Meščanska korporacija v Kamniku 15.000 K; Ignacij Vrtačnik, Kamnik, 1000 K; Zadruga stavbenih obrtov, Kamnik, 100 K; Bolniška blagajna, Kamnik, 5000 K; Zadruga mešanih obrtov, Kamnik, 400 K; Franc in Marija Jereb,

Kamnik, 1000 K; potom Notranjske posojilnice, Idrija: Franc Paternost, Postojna, 200 K; Marija Srebot, Gornja Košana, 3000 kron; Okrajna bolniška blagajna, Postojna, 5000 K; Ivan Knez, predsednik trgovsko-obrtniške zbornice v Ljubljani, 20.000 K. Vojno posojilo. Tvrška Julij Meirič, vvoz kave, je podpisala za četrto vojno posojilo v Avstriji 250.000 K, na Ogrskem 150.000 K. Skupna vsota vseh subskripcij te tvrške znaša 2.400.000 K.

4. VOJNO POSOJILLO!

Centrala za krmila.

Dne 28. aprila se je vršila seja posvetovalnega sveta za preskrbo s krmili. Pri seji je bil navzoč poljedelski minister dr. Zenger s strokovnimi referenti poljedelskega ministrstva. Kot zastopnika Kranjske sta se udeležila seje deželni glavar dr. Šusteršič in deželni odbornik dr. Lampe. Predsednik zborovanja baron Ehrenfels se je v pozdravnem govoru toplo spominjal pokojnega člana posvetovalnega sveta komercialnega svetnika Fr. Povšeta.

Iz poročila referenta poljedelskega ministrstva je razvidno, da je centrala za krmila v dobi od 15. avgusta 1915 do 15. apr. 1916 razdelila sledeče množine raznih krmil: otrobi 15.302 vagona, raznih krmil (oljnatih preš, melasnih krmil in drugo) 4139 vagonov, surovega sladkorja 4974 vagonov, koruze 1810 vagonov, krvnih krmil 149 vagonov, skupno torej 26.374 vagonov.

Nato se je vršil skoro deseturni razgovor o nakupu in razdelitvi krmil v celi državi. Omenile so se velike težkoče, katerih vzrok so izredne razmere in tudi novost cele tozadevne uprave. Pomanjkljivosti in napake so se prostodušno priznale in so se storili primerni sklepi za prihodnjo dobo. Razpravljalo se je o velikih razlikah v ceni med krmili, živino in mlečnimi izdelki. Med temi cenami se mora vpeljati sorazmerje, kajti le ako se spravijo v sklad stroški produkcije z dohodki, je mogoče upati na ugodno produkcijo v bodočnosti. Cene močnim krmilom so nena ravno visoke in se morajo znižati, ker le tedaj se more povzdigniti produkcija mleka. To velja ne samo za otrobi, katerim je cene povzdignila potreba drage količine uvoziti iz inozemstva, ampak tudi za druga krmila, katerih se je polastila spekulativna kupčija, kar velja zlasti za melaso.

Za preskrbo armade z mesom se bo odslej glavna živina jemala enakomerno iz vseh dežel monarhije. Maksimalne cene za živino in meso so utemeljene samo tedaj, ako se preračuna njih vrednost na enoto krmil.

Prevzemne cene za žito morajo biti iste v obeh državnih polovicah, da se ne primeri zopet to, kakor sedaj, da smo morali ogrska žita za višje cene kupovati, nego smo mi svoja žita oddali državi.

Izrekla se je želja, da se reši kmečki stan iz pravne negotovosti, v kateri se sedaj nahaja radi različnega postopanja oblasti glede maksimalnih cen. Izda se naj ena naredba, v kateri naj bodo pregledno sestavljene vse podrobnosti, katere so sedaj raztresene v mnogostevnih naredbah, katerih kmetovalec pregledati ne more. Kot potrebno se je pokazalo reorganizacija vseh central, katere se bavijo z aprovizacijo. Ustvariti se mora sindikat centralnih mest, katera morajo po enotnem načrtu sodelovati in se mora tudi razdelitev živine in krmil urediti sorazmerno na potrebo posameznih dežel, in tudi od deželnih organizacij se mora skrbeti za pravično in sorazmerno razdelitev med posamezne interese.

V pravem času si bodo morale centralne zagotoviti vse blago, ki je na razpolago, da se more še za časa narediti pravičen načrt za bodoče leto.

Prispevajte z denarnimi darovi za Rdeči Križ in za mladinsko oskrbo!

Vojaške zadeve.

+ Imenovanja. Za nadporočnika je imenovan poročnik 17. pp. Czašch Robert. — Za poročnika sta imenovana praporščaka: Brunnlechner Adolf, 97. pp., in Cafatura Valtér, 47. pp.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: poročnik 23. dom. p. Josip Plančič, pri 3. bos. herc. p., ritmojster 4. drag. p. grof Hugon Christalnigg pl. Gilitzstein in nadporočnik polj. havb. div. št. 1/27 Franc Pogacar. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 53. pp. Franc Hočevar. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila nadognjičar 8. polj. top. p. Emil Endlinger in narednik 3. pion. bat. Martin Savrič. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil dragonec 5. drag. p. Staudacher Valentin. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil major »izven službe« Aloižij Poljanec, poveljnik nekega želez. varstvenega bataljona, nadporočnik 8. trd. inf. bataljona Ivan Mravljak. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: črnovoj. kadet-aspirant 3. dež. strelskega p. Ferd. Plenčar, nadlovce 1. dež. strelskega p. Josip Grah in enol. prost. črnovoj. narednik Marko Deisenberg, pri 97. pp. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila rač. podčastnik 1. dež. strel. p. Goller Aloižij. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste sta dobila dež. strelec 1. dež. strel. p. Lavrič Josip in topničar težkega polj. art. polka št. 28 Mihelič Gašper.

+ Odlikovanja pri 87. pešpolku. Najvišje pohvalno priznanje sta dobila nadporočnik Marij Petkovič in asist. zdravnik dr. Franc Petek. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila četovodja Mežnarič Mihael in desetnik Kokol Martin. — Vdrugič je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste desetnik Ulaga Franc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil poročnik Dostal Miroslav. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: enol. prost. desetnik Kretschmer Adolf, infanteristi Košar Franc, Čehovin Edvard, Godec Fr., Koren Andrej in Šuler Aloižij.

+ Odlikovanja pri 5. dragonskem polku. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: tit. stražmojster Waltl Ernest, tit. četovodja Weizl Florian, desetniki Belič Anton, Feigl Vinko, Reinisch Eystahij, Castellan Marij, Lederer Peter, Puntigam Anton, Jožovc Franc, Hočevar Josip, Kargl Franc in Ebner Herman, eskadronski jermenar Brodež Rudolf, tit. desetniki Maierhofer Rudolf, Dermastja Franc, Koprivnikar Emil, Maderebner Franc in Colarič Ivan, dragonci Jan Lovrenc, Janc Aloižij, Pöllinger Jurij, Obilčnik Ivan, Hafner Valentin, Reinwald Oton, Ravnikar Franc, Gamperl Josip, Tassold Ivan, Sintič Aloižij, Hlebec Ernest, Šeligo Aloižij, Samec Ignacij, Pircher Andrej, Medle Franc, Gollner Ludvik, Pirc Aloižij, Marinič Franc, Baša Ivan, Pezdur Josip, Rossler leg. Miggičsch Blaž, Schimmerl Blaž, Hude Josip, Ragosnik Jakob, Maier Karel, Kofler Mihael, Kerschbaumer Henrik, Brünner Adolf in Greiner Avgust.

+ Prestavljeni so v svoj poklicni stan: poročnik 17. pp. Fedinecz Ladislav, poročnik 17. pp. Grabner Matija, nadporočnik 22. dom. polj. top. div. Kotnik Pavel, pri polj. top. p. št. 28 (prej polj. top. p. št. 8) in poročnik 22. dom. polj. havb. div. Logar Guido, pri polj. havb. p. št. 6 (prej polj. havb. p. št. 3).

Nemški odgovor Ameriki.

Berlin, 5. maja. (Kor. ur.) Včeraj zvečer se je izročilo amerikemu poslaniku sledeči odgovor:

»Sussex«.

Gradivo, ki ga je nemška vlada dobila od ameriške v zadevi »Sussex«, se je izročilo pristojnim mornariškim oblastem v preiskavo. Na podlagi dosedanjih raziskavanj nemška vlada ne izključuje možnosti, da je bila od nemškega podvodnika torpedirana ladja res identična s »Sussexom«. Nemška vlada si nadaljno poročilo pridržuje, dokler niso končane še nekatere, za presojo tega slučaja odločilne okolnosti. Če se pokaže, da je bila domneva nemškega poveljnika, da ima pred seboj vojno ladjo, napačna, tedaj bo Nemčija izvajala posledice.

Načela podmorske vojne.

Vlada Združenih držav je na slučaj »Sussex« navezala celo vrsto trditev, ki imajo svoj višek v stavku, da je ta slučaj samo primer za premišljeno metodo, s katero poveljniki nemških podmornikov brez razlike uničujejo ladje vseh vrst, narodov in namenov. Nemška vlada mora to trditev odločno zavrniti. Podrobno zaenkrat teh trditev ne bo zavračala in ji je dovolj, če ugotovi, da si je ravno z ozirom na nevarnost naložila pri rabi podmornikov dalekosežne omejitve, čeprav to koristi tudi njenim sovražnikom in Angliji in njeni zavezniki nimajo ravnatakih ozirov do nevarstev. V resnici je nemškim pomorskim silam naročeno, da vodijo podmorsko voj-

no po splošnih načelih mednarodnega prava o ustavljanju, preiskavi in uničevanju trgovskih ladij z edino izjemo trgovske vojne proti sovražnim trgovskim ladjam, na katere naletijo v angleškem vojnem ozemlju, glede katerih Nemčija Ameriki nikdar, tudi v izjavi dne 8. februarja ni dala nobene obljube. Da so se ta povelja lojalno dala in lojalno izvršila, tega dvoma nemška vlada nikomur ne more dovoliti.

Amerika in prejšnji nemški predlogi.

Napakam, ki so se res prigodile, se v nobeni vrsti vojne ne da izogniti in so razumljive v vojni proti sovražniku, ki se poslužuje vseh dovoljenih in nedovoljenih zvičaj. Pa razun napak ima pomorska vojna za nevtrarno blago in ljudi mnogo neizogibnih nevarnosti. Opozorili smo na nevarnost min. Nemčija je Ameriki večkrat stavila predloge, ki naj bi neizogibne nevarnosti pomorske vojne za ameriške potnike in blago zmanjšali na najnižjo mero. Žal ameriška vlada ni hotela sprejeti teh predlogov.

Nemčija se ne odpove podmornikom.

V smislu večkrat podanih izjav se Nemčija ne more odpovedati rabi podmornikov tudi pri trgovski vojni. Če se danes odloči do nadaljne popustljivosti, so za to merodajni razlogi, ki so višji nego pomen tega spora. Nemčija visokim zapovedim človečanstva ne pripisuje manjšega pomena kakor ameriška vlada. Pa sami zase ti vidiki, pa naj so še tako važni, pri današnjem stanju stvari, za Nemčijo ne bi mogli biti odločilni, kajti z ozirom na apel Amerike na sveta načela človečanstva in mednarodnega prava mora Nemčija vnovič s poudarkom pibiti, da ni bila Nemčija, ampak Anglija je bila tista, ki je kršil vsa dogovorjena pravna načela to grozno vojno raztegnila tudi na življenje in lastnino nebojevnikov in sicer brez ozira na nevtralce. V bridkem silobranu proti protizakonitemu vojevanju Anglije, v boju za obstanek nemškega naroda je Nemčija morala zagrabiti za trdo, toda učinkovito sredstvo podmorske vojne.

Dvojna mera.

Pri takem stanju stvari more Nemčija samo vnovič obžalovati, da človekoljubna čustva, ki jih ima ameriška vlada tako goreča za žrtve podmornikov, ne veljajo z isto toploto tudi obilim milijonom žena in otrok, ki naj po izraženem angleškem namenu bodo izstradani in naj po svojem trpljenju zmagovite armade osrednjih sil prisilijo do sramotne kapitulacije. Nemška vlada in ž njo nemški narod imata za to neenako čustvovanje toliko manj umevanja, ker se je večkrat reklo, da se hoče podvodnik rabiti strogo po pred vojno veljavnih pravilih mednarodnega prava, če je tudi Anglija pripravljena ta pravila vzeti za temelj svojega postopanja. Razni poizkusi ameriške vlade so se razbili na izrecni odklonitvi Anglije, ki je tudi nadalje grozila kršitev na kršitev in v nasilju proti nevtralcem prestopila vsako mejo.

Amerika naj se obrne na Anglijo.

Nemški narod vè, da ima vlada Združenih držav v rokah, da se vojno v smislu človečanstva in mednarodnega prava omeji samo na oboroženo silo vojujočih držav. Ameriška vlada bi si bila gotova tega uspeha, če bi se bila odločila, svoje nesporne pravice do svobode morja proti Angleški uveljavljati z vsem poudarkom, tako pa stoji nemški narod pod vtisom, da ameriška vlada od Nemčije v njenem boju za obstanek zahteva neko omejitev v rabi učinkujočega orožja in hoče ohraniti vezi z Nemčijo le, če se ta zahteva izpolni, dočim se proti mednarodnemu pravu nasprotujočim metodam sovražnikov zadovoljuje s protesti. Nemškemu narodu je tudi znano, da njegovi sovražniki dobivajo obilo vojniš sredstev iz Amerike.

Nemške koncesije.

Tako bo razumeti, da apel na mednarodno pravo in človečanstvo v nemškem narodu ne more dobiti tistega odmeva, ki bi ga drugi gotovo našel. Če se Nemčija navzlic temu odloči za nadaljne koncesije, tedaj je zato bolj odločilno več nego stoletno prijateljstvo in pa misel na težko usodo, ki leži na vsem civilizovanem svetu, če se ta grozovita, krvava vojna razširi in podaljša. Tekom zadnjim mesecev je nemška vlada v zavesti svoje moči dvakrat javno in pred celim svetom izrekla, da je pripravljena skleniti mir, ki bi varoval življenjske interese Nemčije. S tem je rekla, da ni ona kriva, če evropski narodi še vedno ne pridejo do mira. S tem večjo upravičenostjo more nemška vlada izjaviti, da se pred človeštvom in zgodovino ne bi dalo zagovarjati, če bi se po 21 mesečni vojni spor glede podvodnikov zaobrazil tako, da bi resno sprivil v nevarnost mir med Ameriko in Nemčijo. Nemška vlada hoče, kolikor je v njeni moči, odvrniti tak razvoj. Hkrati hoče tudi dati zadnje, kar more, da se za nadaljno dobo vojne omogoči, da se vojna omeji samo na oboroženo silo vojujočih, in upa, da je glede tega cilja, ki obsega tudi svobodo morja, še danes edina z Ameriko.

Navodila podmornikom.

Poveljnikom nemške mornarice se je naročilo, da naj se drže splošnih mednarodnih načel o ustavljanju, preiskavi in uničevanju trgovskih ladij tudi v pomorskem vojnem ozemlju in da naj trgovskih ladij, razun v slučaju bega ali odpora, ne potaplja, ne da bi jih prej posvarili in rešili življenje ljudi.

V tem boju za obstanek, pa nevtalci ne morejo od Nemčije zahtevati, da naj si iz ozirov na njihove interese naloži omejitve učinkujočega orožja, dočim naj bi njeni sovražniki svojevoljno še nadalje smeli rabiti protizakonita sredstva. Taka zahteva bi nasprotovala bistvu nevtalnosti. Nemčija je prepričana, da Amerika kaj takega ne misli zahtevati. To najde v ponovni izjavi Amerike, da hoče kršeno svobodo morja obnoviti proti vsem vojujočim.

Svoboda morja.

Nemška vlada upa, da bo to novo navodilo na nemške poveljnike odpravilo zadnjo oviro za skupno sodelovanje, da se še med vojno zopet obnovi svoboda morja in nikakor ne dvomi, da bo ameriška vlada sedaj tudi od Anglije zahtevala odločno in dosegljivo, da spoštuje ona mednarodna pravna načela, ki so bila pred vojno splošno veljavna in ki jih Amerika v svojih notah na Anglijo z dne 28. decembra 1914 in 5. novembra 1915 podrobno našteva.

Sicer prosto roko.

Če bi pa koraki ameriške vlade ne imeli uspeha, da zopet pri vseh vojujočih spravijo do veljave zapovedi človečnosti, tedaj bi nemška vlada stala pred novim položajem, za katerega si mora pridržati popolno svobodo glede odločitve.

X X X

Nemški kancler o noti.

Berlin, 5. maja. (Kor. ur.) V proračunskem odseku je kancler razložil razmerje do Amerike, nakar je sledil razgovor. Oboje je strogo zaupno.

Nemški listi o noti.

Berlin, 5. maja. (Kor. ur.) Časopisi zanekrat poudarjajo trden in spoštljiv ton v odgovoru in odkritosrečno nemško željo, da se izognejo prekinjenju diplomatskih vezi. »Vossische Ztg.« pravi: Če pojde po nemški želji in volji, tedaj bo sporazum trajen. »Lokalanzeiger« poudarja koncesijo, da se mednarodno orožje, ki še ni obstojalo, ko se je napravilo mednarodne določbe o pomorskem vojevanju, prilagodi tem določbam in upa, da bo odgovor zadovoljil vsaj ameriško ljudstvo in njen parlament, če že ne tudi njenega predsednika. »Berliner Tageblatt« soglašajo z vlado, da se vojne med Nemčijo in Ameriko ne bi dalo zagovarjati.

X X X

Združene države in Anglija.

Berlin, 5. maja. (K. u.) Wolff poroča iz New Yorka: Listi oistro grajajo angleški odgovor na ameriški ugovor glede na motive nevtalne trgovine po Angliji. »New York American« izjava: Zaplenitev ameriških ladij med potjo v nevtalna pristanišča s tovari, ki jih niso smatrali po mednarodnem pravu pred vojsko za tihotapstva, je brezpogojno protipostavno, čin neprijaznosti in zaničevanja ameriških pravic, ki bi jih bila ameriška vlada morala zabraniti že pred meseci, če bi spoštovala sama sebe. Zahtevamo po mednarodnem pravu zagotovljeno pravico vsaki ameriški ali drugi nevtalni ladiji, da sme voziti živila v Nemčijo in v Avstrijo civilnemu prebivalstvu. Krši se mednarodno pravo, če se zapleni, preišče in zakasni pošta kakor nevtalne dežele. Anglija je kršila leta 1916. nasproti naši nevtalnosti vsako posamezno določbo mednarodnega prava, ki ga je postavila kot obveznega leta 1904. Rusiji v njeni vojski z Japonsko, ko je protipostavno nadlegovala trgovino. Šlo je seveda takrat za angleško in ne za ameriško trgovino. Taki popolni Američani smo, da moramo preprečiti vse napake na pravice, življenje in na lastnino Američanov, naj gre že za Nemčijo, Anglijo, Mehiko ali za kako drugo državo. Amerikanizem, ki kaže zobe enemu napadalcu, smehlja pa sprejema brce in žalitve drugega napadalca, ni to, kar razumemo pod pojmom amerikanizma.

Podpisujte IV. vojno posojilo!**Vojska z Italijo.****Naši letalci nad Valono in Brindisi.****AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 5. maja. Uradno:

Na Rombonu so naše čete po krepki pripravi s topovi pregnale sovražnika iz več postojank, ujele nad 100 alincev, med njimi tri častnike in zaplenili dve strojnici. V ozemlju Marmolati je bil ponoči slabši sovražni oddelek na vzhodnem robu sedla Undioj razkropljen. Sicer le zmerno delovanje topov.

pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 5. maja. Uradno:

Dne 4. maja popoldne so naša pomorska letala obstreljevala Valono, popoldne pa Brindisi. V Valoni so bile večkrat učinkujoče zadete baterije, pristaniške naprave in letalne postaje, v Brindisi se je pa opazovalo več zadetkov v polno na železniške vlake, kolodvore in skladišča, dalje na skupini rušilcev pri arsenalu. Več bomb je razpočilo v mestu. Letalo sovražnika, ki se je dvignilo na obrambo, smo takoj pregnali. Ob poletu domov so naša letala daleč na morju na križarko »Marco Polo«; obstreljevala s polnim učinkom moštvo, ki je stalo tesno skupaj na krovu. Kljub ljutemu obrambnemu ognju so se vrnila v dobrem stanju vsa naša letala tako iz Valone kakor tudi iz Brindisi.

Poveljstvo mornarice.

Laško uradno poročilo.

Rim, 3. maja. V ozemlju Tonale so odbile naše čete male sovražne napade na obrambne postojanke v prelazu in na postojanko Castellaccio. Naše topništvo je oviralo v dolini Lagarina promet sovražnih vlakov in premikanja voz. Živahen topniški dvoboj od Adiže do Brente. Naša letalna brodograja so napadla in prepodila sovražne letalce, ki so poizkušali preleteti gori in priti nad ravnilo. Na Marmolati, Tofani in v zgornji dolini Boche je poizkušal sovražnik brez uspeha napadati. Na bojni črti pri Soči primeroma mirno.

Bojišče v Dolomitih.

Poročevalec »Neue Zürcher Zeitung« opisuje bojišče in boj v Dolomitih:

Tukaj v visokih gorah je bojna črta bistveno drugačna kakor n. pr. na Vrh sv. Mihaela. Tu ni vrst, ki bi bile v medsebojni zvezi in bi šle preko gore in doline. Tu si moraš zavarovati posamezne trdnice, odkjer moreš sovražnika kolikor bolj nadlegovati in s krilnim ognjem zadušiti vsako prodiranje. Boj se razdeli v majhne akcije in presenečenja igrajo večjo vlogo kakor naskoki. Čeprav so na obeh straneh postavili tudi najtežje kalibre in na majhno razdaljo od prvih črt, vendar artiljerija vsled raztrganega pobočja, ki nudi dosti kritja, ne more pokazati preveč uspeha, čeprav gromenje topov strahotno odmeva po dolinah. Pač pa sta v teh krajih strojna puška in metalec bomb, naravnost idealno orožje. Veliko vlogo igra razstreljevanje pečin in umetne lavine, proti katerim žične mreže kaj malo pomagajo. Pa tudi v sneg napno žico, da se vanjo lovijo smukači.

Zaplenjeni avstrijski parniki laške bojne ladje.

Rim. (Kor. ur.) Uradni list odreja, naj predelajo zaplenjena avstrijska parnika »Timavo« in »Salvatore« v bojni ladji, kakor tudi jadranski parnik »Ravenna«.

Salandra v Benetkah.

Lugano, 5. maja. Ministrski predsednik Salandra se je včeraj zjutraj z motornim čolnom pripeljal iz Mestre v Benetke in bil v mestni hiši slovesno sprejet. Grof Grimanj je Salandro pozdravil kot velikega državnika, ki je s proroškega griča Kapitolijski govoril nepozabne besede in je posebno poudarjal žrtve, ki jih prinašajo Benetke domovini. Salandrov odgovor je obstojal le iz tolažilnih obljub in opominov k potrpljenju, če Benetke in vse prebivalstvo ob jadranskem obrežju več trpi vsled vojske kot ostala Italija. Grof Grimanj je govoril o uničenju tujski industriji, je pa želel, in on, ministrski predsednik, upa, da bodo v dveh do treh letih Benetke imele manj tujcev in več delavnic. Z mirom in ko bo nastopila Italija z nadvlado v Jadranskem morju, bo pričela tudi trgovina Benetk zopet cveteti. Salandra je sinoči zapustil Benetke v zrakoplovu.

Rimski župan in veliki petek.

Po starem običaju praznuje rimski municipij rojstni dan večnega mesta dne 21. aprila s slavnostjo na palatinskem griču, kakor tudi z razsvetljavo kapitolijske koloseje. Ker je letos 21. april padel na veliki petek, je župan katolik princ Colonna opustil praznovanje. Cerkvi sovražni mestni svetovalec Franzetti je zato v občinski seji prijel župana, nakar je ta odgovoril, da se mu je vsled tega, ker je 21. april padel na veliki petek, ki je za večino prebivalstva svet dan, tembolj umestna zdela opustitev slavnosti, ker je bil 21. april za Italijane v letu solza in prelite krvi poleg tega že izrazil žalosti.

Italijanski vodilni zrakoplov uničen.

Zrakoplov izgubil smer, zrakoplov gori, posadka mrtva.

(Izvirno poročilo Slovincu.)

Goriško, 4. majnika 1916.

Danes v prvih jutranjih urah so bile naše letalne postaje obveščene, da je napadel Ljubljano italijanski vodilni zrakoplov. Krog pete ure zjutraj smo začuli nad Ajdovščino močno šumenje motorjev in kmalu se je prikazal v višini le kakih 500 metrov italijanski vodilni zrakoplov. Po njegovem brezcilnem manevriranju bi bilo soditi, da je izgubil pravo smer in se ni znal orientirati. Bomb ni metal nad Ai-

dovščino. Kmalu nato se je pričel dvigati in leteti v smeri proti bojni črti. Najbrže se je ob prvem jutranjem svitu zopet orientiral. Nad Ajšovico je dosegel višino približno 1000 metrov. Tedaj so pa začele bruhati nanj naše obrambne baterije. In z bližnjega letališča so se dvignili naši Fokkerji, ki pa niso posegli več v akcijo. Zrakoplov je bil od neke naše zažigalne granate zadet in je pričel s plamenom goreti, da so daleč na okrog iskre švigale. In zablisknilo se je v zraku, sledile so v tistem znanem žvižgajočem tonu detonacije, posadka je izmetala še ostaneke bomb, katerih smo našli pet. Sicer vse brez cilja. Škode ni nobene, ker so padle na prosto polje. Zrakoplov je pričel v smeri proti štandrežu padati kot velika goreča krogla. Od šest mož močne posadke so poskusili štirje s skokom si rešiti življenje. Ostali so na mestu mrtvi s polomljenimi udi. Trupli drugih dveh so našli blizu štandreža pokopani pod zgorelim ogradjem kot dva velika oglja. Tako je našel ponosni sovražni zrakoplov, ki je hotel drugim nositi smrt in razdejanje, na goriških poljanah svoj žalostni konec in posadka nesrečno, težko smrt.

Dunaj. Poročevalec lista »Zeit« poroča iz vojnega tiskovnega stana: Štirikrat v enem mesecu so italijanski zrakoplovi po zelo dolgi nedelavnosti zopet pričeli večje napadalne polete. Na bojni črti ob Soči je razbil velik zrakoplov italijanskega vojnega vodstva ponoči z bombami, ki so tehtale skupno 800 kg, pri Opčinah neko leseno lopo. Zadnje polete tudi ni spremljala sreča. Ob izlivu Vipave je preletel italijanski zrakoplov postojanke ob Soči, letel nato ob Idriji proti Ljubljani in Zaloju, ne da bi bil metal bombe. Ko je hotel ob povratku zopet preleteti postojanke ob Soči, mu je zaprl pot ogenj številnih c. in kr. baterij; dvignilo se je tudi več naših letalcev na zasledovanje. Zaman j izkušal somu podobni srebrno sivi nerodni zrakoplov uiti hitrim, malim letalom Fokkerjeve vrste. Bojni stroji dvakrat hitrejši kot laški zrakoplovi so ga preleteli pri Dornbergu, eno letalo ga je napadlo s strojnico. V plamenu je padel zrakoplov na goriško vežbališče. Z razvaline so dvignili trupla štirih mrtvih zrakoplovcev. To je tretji uničen laški zrakoplov.

Lahi o izgubi svojega tretjega zrakoplova.

Lugano. Italijanski listi poročajo le mimogrede o izgubi tretjega zrakoplova, le »Secolo« priznava, da izguba zelo boli in se le tolaži z zavestno lažjo, da vpadajo laški zrakoplovi mnogokrat v sovražno deželo, a se navadno vrnejo nepoškodovani.

Vojska z Rusi.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 5. maja. Uradno:

Naši letalci so predvčerajšnjim metali bombe na železniško križališče Zdobunovo južno od Rovna. Na kolodvorskem poslopju, delavnicah, na vozilih in na tračnicah so se opazovali zadetki; več poslopij je gorelo.

Včeraj so topovi povsod zopet močnejše delovali, na več mestih so bile tudi praske med prednjimi četami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

RUSKO URADNO POROČILO.

3. majnika. Sovražne sile so napadle včeraj po obstreljevanju naših postojank pri vasi Antoni (17 km severozahodno od trga Postavi), a smo jih vrgli. Brez uspeha je ostal ponovljen napad Nemcev istotam. Nekoliko smo napredovali južno od Olike. Severno od Jarmolinc (28 km južno od Proskurova) se je izkrcal sovražni albatros radi pokvarjenega motorja. Letalca, dva Nemca, smo ujeli.

BOJI LETALCEV NA VZHODNEM BOJIŠČU.

Černovice. Na besarabski bojni črti je popolnoma mirno; pač so vsak dan boji letalcev. Dne 3. t. m. je naš letalec nadporočnik Brumovski s pilotom Gruberjem premagal neko rusko dvokrilno letalo, ki je padlo večkrat zadeto po kroglih strojnici nad Kaminienico Podolski. Naše letalo se je vrnilo popolnoma nepoškodovano, dasi so je ljuto obstreljevali. Na ruski strani se je bojevalo več dvokrilnikov. Sovražnega letalca, ki je priletel 3. t. mes. nad Černovice, so prisilili takoj, da je moral hitro obrniti. Bombe, ki jih je vrgel Rus, niso povzročile škode.

Z VZHODNOGALISKE FRONTE.

Krakov, 5. maja. »Kuryer Codzienny« poroča, da ruski letalci pogosto prihajajo nad mesto Zalesčiki in mečejo bombe, ne da bi napravili kaj škode. Prebivalstvo se je teh ruskih obiskov že čisto privadilo. »Naprzod« poroča iz Zalesčikov, da so Rusi vse občine okraja Zalesčiki pred svojih odhodom oropali in porušili.

ZRAČNI NAPAD NA ŠKOTSKO.

Rotterdam. »Times« poročajo: Napad Zeppelinov na škotsko obal je zavrl ves železniški obrat na Škotskem, ker so morali vlaki čakati več ur.

CARJEV KURIR.

Stockholm, 5. maja. Knez Volkonski je došel kot carjev kurir, da obišče zavezniške s posebnim carjevim poslanstvom. Iz Stockholma v Bergen je najel poseben vlak, za katerega je plačal 50.000 kron.

RUSKA MUNICIJA IN ŠVEDSKA.

Satockholm, 5. maja. Poslanika Rusije in Anglije sta skupno nastopila pri švedski vladi in ponovno nujno zahtevala, da se dovoli prevoz vojnega materiala prek Švedske v Rusijo.

Boji na zahodu.**NEMSKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 5. aprila. Veliki glavni stan:

Na angleški bojni črti med Armentières in Arras so se tudi včeraj živahno bojevali. Boji z ročnimi granatami so se razvili pri Givenchy-en-Gohelle, za neko razstreljeno udrtno, v katero je mogel začasno udreti sovražnik. Nemški poizvedovalni oddelki so vdrli ponoči južno od Somme v sovražno postojanko odbili so protinapad in ujeli 1 častnika in 45 mož. Naše čete so vdrle na levem bregu Moze v prednje francosek zakope zahodno od Avocourt. Sovražnik jih je popustil pod pritiskom našega ognja; uničili smo jih in po načrtu zopet izpraznili. Več francoskih jarkov smo vzeli južnovzhodno od Haucourt in privdli ujetnike. Popolnoma se je zrušil sovražni napad na zahodni skrajni del višine »Mort homme«. Na desnem bregu Moze je posebi no ponoči topništvo močno delovalo.

Neko angleško dvokrilno letalo s francoskim znakom nam je padlo v roke na obrežju blizu nizozemske meje nepoškodovano. Letalci so se rešili na nevtralnem ozemlju.

Nemško brodograja je vrglo veliko bomb z dobrim uspehom na kolodvore v dolini Noblete-Auve (Champagne) in na letališče Suippes.

Vojska v zraku se je meseca aprila, posebno v drugem delu meseca, zelo razvila in postala ljutejša. Mesto bojev med posamezniki, se pojavljajo vedno bolj boji v skupinah in z brodovji, ki se bijejo večinoma onstran naših črt. Naši bojni letalci so sestrelili v teh bojih meseca aprila na zahodni bojni črti 26 sovražnih letal, devet teh smo se polastili na strani naše bojne črte; dalje je podleglo 10 letal ognju naših obrambnih topov. Mi smo izgubili 22 letal in sicer 14 v zračnih bojih, 4 se niso vrnila, 4 so sestrelili z zemlje.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

4. maja ob 3. popoldne. Zahodno od Moze v vseh odsekih ljut ogenj s topovi, boji z ročnimi granatami v gozdu Avocourt. Naš včerajšnji dobiček na mort homme smo ponoči razširili in zavarovali. Potruje se, da so sovražne izgube izdatne, posebno po pripravi z našim topniškim ognjem. Na neki točki sta se udala še med obstreljevanjem dva moža, ki sta ostala edina živa od posadke strelskega jarka. Vzhodno od zahodno od Moze pri višini 304. Zapiralen število je sipalo na Woevre na več točk osredotočen ogenj. Pri Eparges smo razstrelili neko mino in smo se ustalili v udrtni. Vzhodno od St. Mihiel smo odbili močne sovražne poizvedovalne odelke, ki so se bližali naši postojanki. Na ostalem pozorišču je bilo ponoči mirno.

Z r a c e n b o j. Neko naše letalo se je bojevalo z dvema nemškima pri Douaumont; eno je padlo, drugo pobegnilo.

Ob 11. uri zvečer. Naše topništvo je obstreljevalo v Argonih sovražne zakope. Uspešni boji z minami v gozdu Cheppy in pri la Fille morte. Zelo ljuto obstrevanje zahodno od Moze pri višini 034. Zapiralen ogenj je zadržal pri Mort homme mal napad Nemcev na naš pred kratkim osvojen jarek. Naše topništvo je delovalo od časa do časa vzhodno od Moze in Woevre. Z ostalih pozorišč se izvzame slučajnega topniškega boja nič ne poroča.

Iz angleške zbornice.

London. (K. u.) Asquith je izjavil v govoru, s katerim je napovedal novo obrambno postavo, da je štela armada avgusta 1914 26 divizij, zdaj pa 71 divizij; armada in mornarica štejeta zdaj 5 milijonov mož. Mesca julija so doznali, da potrebuje za izpolnitev armade 70 divizij vsak teden 25.000 do 30.000 rekrutov. Nato se je pečal z rekrutno politiko vlade, omenjal je padec Kut el Amare in branil vlado ter rekel, da more izpolniti svojo nalogo le, če ji zaupa narod. Carson je odgovoril, da mu ni potrebno slaviti vlade ali ji izraziti simpatije, ker preskrbi to sama. Na dan, ko žaluje ves narod nad tako nesrečo, kakršna je padec Kut el Amara, se ne preženo skrb, če se z lepimi besedami oslabuje vtis, ko vsak ve, da se je zgodila velika nesreča. Če bi bil apeliral Asquith prvo leto na narod, ker bi bila že takrat sprejeta obramba.

na dolžnost. Sir Alfred Mond je rekel: Nemogoče je zaupati vladi, če se spomnimo na Irsko, Kut el Amaro in Gallipoli. Unionist Wood je rekel, da je že čas, da se končajo kompromisi.

London. (K. u.) Ob razpravi o drugem branju vojaške službene dolžnosti je nek liberalni poslanec predlagal, naj se odkloni »splošnih pred vsem pa iz gospodarskih razlogov. Lloyd George je izjavil v svojem govoru, cel kabinet se je prepričal, da je zahteva armadnega sveta za vsakega moža brezpogojno upravičena. Priprave Rusov so se zopet izdatno izboljšale, bistveno še zato, da prevzmeta letos Francija in Anglija letos kolikor mogoče veliko breme, dokler ne konča Rusija svojih priprav.

Roterdam. »Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Pri slavnostni pojedini unionističnega odbora je napadel Carson koalicijsko, predvsem pa Asquitha. Rekel je, da je Asquith velik le kot voditelj stranke in kot govornik, a naveličali so se govorniških umetnosti. Po njegovi sodbi je nesreča za deželo, ker je ministrski predsednik tako velik govornik.

Službena dolžnost na Angleškem sprejeta v drugem branju.

London, 4. maja. (Kor. ur.) Spodnja zbornica je sprejela v drugem branju s 328 proti 36 glasovom postavo o službeni dolžnosti.

Vsi moški in ženske od 16. do 60. leta. London, 5. maja. Unionist Lowther bo v zbornici predlagal, naj vlada izda odredbo, po kateri se bodo vsi moški in ženske od 16. do 60. leta na najbolj koristen način porabili za državo. To kaže, da se pripravlja gibanje za prisilno delo v industriji.

Anglija pri kraju s svojimi rezervami. Amsterdam. »Nieuws van den Dag« izvaja o službeni dolžnosti na Angleškem: Ko izurijo zadnjih 10.000 oženjenih in jih uvrste, je Anglija pri kraju s svojimi rezervami in mora le povišati starostno dobo, kot to delajo druge dežele.

Razna poročila.

Kongres nevtralecev v Švici. Bukarešt, 5. maja. »Libertatea« poroča iz Genfa: Tudi v Švico se bo sklical kongres nevtralnih držav. Gre za to da bi vse nevtralne države odposlale na ta kongres svoje zunanje ministre. Dosedaj je gotovo, da se udeležijo kongresa ministri Danske, Švedske, Norveške in Holandske. Udeležba Rumunije in Grške še ni gotova. Predsedoval bo predsednik Švice.

Splošna mobilizacija na Nizozemskem. Berlin, 5. maja. »Berliner Zeitung am Mittag« poroča iz Rotterdama: »Tyd« poroča o vojaškem zakonskem načrtu nizozemske vlade, s katerim se predlaga splošna mobilizacija. To pomeni, da presoja vlada zelo resno razvoj sedanjih vojnih dogodkov; zato se je odločila, da z vsemi sredstvi izpelje obrambo dežele.

Naselbine potrebne. Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Hamburga: Državni tajnik dr. Loff je izjavil v nemški kolonialni družbi, da srednjeevropska gospodarska skupnost ne more nadomestiti samostojne nemške kolonialne politike. Vojska je pokazala, da se ne more misliti na zagotovljen in miren napredek Nemčije brez lastne aktivne politike.

Dnevne novice.

+ Cesar je zaslisal 5. majnika v avdienci novega deželnega predsednika na Kranjskem, grofa Henrika pl. Attems.

— Teden Rdečega križa. Kadarkoli je treba z dejanjem pokazati svoje avstrijsko-domoljubno mišljenje, tedaj je naše slovensko ljudstvo vedno na svojem mestu. Tako tudi sedaj, ko se nabira za Rdeči križ. Kakor izvemo, se je že zadnje nedeljo, torej 1. dan nabiralnega tedna za Rdeči križ, slovensko ljudstvo z veselim srcem ter z velikimi doneski odzvalo pozivu. Kdor še ni imel priložnosti, pa še bo lahko te dni storil svojo človekoljubno dolžnost. Kar darujemo v namenu, da pomagamo svojemu bližnjemu, darujemo Njemu, ki bo naš Sodnik.

+ Štiridesetletnica Vincencijeve družbe. Na jutrišnjem obnem zboru bode praznovala Vincencijeva družba štiridesetletnico svojega obstanka na Kranjskem. Kakor poroča, bode zjutraj v Marijanišču ob 1/2 7. sv. masa, zvečer ob tri četrti na 6. litanije z blašlovom v marijaniški kapeli in zborovanje. Spored zborovanja: Pozdrav prevzvišenega gospoda knezoškofa; nagovor č. gosp. Tumpe C. M.; poročilo predsedstva. Vsi delavni člani Vincencijeve družbe naj se tega slavnostnega zborovanja zanesljivo udeležijo in tudi drugi dobrotniki društva so vljudno vabljeni.

+ Hvala branilcu domovine! Spodnja Idrija, 4. maja 1916. Občinski odbor je v slavnostni današnji seji imenoval Njegovo kancelenko preb. g. generala Svetozarja

pl. Boroeviča častnim občanom občine Sp. Idrija v znak spoštovanja in hvaležnosti, katero mu je najbolj obmejna kranjska občina dolžna, da jo je dosedaj obvaroval pred usodo goriških beguncev.

+ Iz seje kranjskega deželnega odbora dne 5. maja 1916. Povodom »Tedna Rdečega križa« nakloni se iz deželnih sredstev kranjskemu društvu 25 ustanovnin po 100 K, skupaj 2500 K. — Za akcijo ljubljanskega mestnega magistrata v prilogi aprovizaciji revnih slojev prebivalstva se dovoli deželni prispevek 10.000 K. — Vincencijevi družbi v Ljubljani se dovoli za otroška zavetišča v Ljubljani in okolici 5000 K. — Deželni odbornik dr. Lampe je poročal o razgovorih s tvrdko Leykam Josefom zaradi poravnave glede vodne sile v Medvodah in se je poročilo vzelo odobrilo na znanje.

+ Umeščena sta bila 1. maja č. g. Janez Bešter, župnik v Senožečah, na župnijo Postojno, in č. g. Ivan Rihar, župnik na Gori pri Sodražici, na župnijo Senožeče.

+ Supilo nima sreče. »Reichspost« poroča preko Curiha iz Rima: Znani jugoslovanski agitator in bivši hrvatski poslanec Supilo je pogorel prav povsod s svojim s svojim poizkusom, da bi ustvaril razpoloženje za načrte »jugoslovanskega komiteja« v Londonu in Parizu. Supilo je v Rimu nastopal kot prijatelj Italije, pa je tudi tu povsod dobil »slovov«. »Idea Nazionale« pravi v nekem ostrem članku o srbskih težnjah v Adriji, da zavezniki končno vendar vojske niso začeli, da bi uresničili puste načrte jugoslovanskega odbora. V Rimu se Supilu ni dosti boljše godilo kakor kakemu političnemu klavitezu. Supilo je skušal priti do kralja, pa ni prišel. O kaki poravnavi srbsko-italijanskih nasprotij dosedaj še ni govora. — Pač jako mrzel curek za vse tiste vroče glave, katere je Supilo mešal. Izdajalca pač povsod prezirajo!

+ Grof Tisza odpotuje v Sarajevo, da si predloži položaj v zasedenih provincah.

— Konkurni izpit so delali 3. in 4. maja 1916; iz II. polovice: gg. Dolenec Ivan, kaplan v Trnovem pri L. B.; Jerše Valentin, kaplan v Mengšu; Klavžar Ivan, kaplan v Cirknici; Kragl Viktor, župni upravitelj na Koč. Planini; Krhne Franc, župni upravitelj v Vavti vasi; Likar Peter, župni upravitelj na Gorah pri Idriji; Perko Ivan, župni upravitelj v Šmarjeti; Sedej Franc, kaplan v Polkovem gradu; Šimnic Edvard, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani; Zbunc Andrej, stolni kaplan v Ljubljani; Zbontar Matej, kaplan na Jesenicah. Iz I. polovice: Kočej Franc, beneficijant v Šmartnem pri Litiji; Omahen Ignacij, kaplan v Dobropoljah; Tavčar Matej, kaplan v Selcih; Tomazič Ivan, kaplan v Čerkljah na Gorenjskem; Vodopivec Ivan, beneficijant na Vrhpolju pri Moravčah.

+ Prošnje za dopuste poljedelcev morajo tisti, ki se nahajajo pri vojaki, osebno pri raportu javiti. Na prošnje njih svojcev se vojno, oziroma domobransko ministrstvo ne more ozirati; takih prošnja tudi ni potrebno pošiljati nadomestnim poveljstvom (zavodom itd.), ker, kakor že omenjeno, zadošča pri raportu javljena prošnja; nasprotno se rešitev navadno še zavleče, če se vlože take prošnje pri nadomestnem poveljstvu.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija vabi svoje člane na občni zbor za leto 1915., ki se vrši dne 7. maja ob 9. uri dopoldne v razpravnih dvorani št. 3, c. kr. idrijskega sodišča z običajnim dnevnim redom.

— Koze na slovenskem štajerskem. V občini Dagoše sta obolela dva otroka na kozah.

— 1500 parov čevljev za reveže. Iz Osjeka se poroča: Ogrski domobranski minister baron Hazai je izročil mestnemu magistratu v Osjeku 1500 parov vojaških čevljev, kateri se v vojaške namene ne morejo uporabljati, da se razdele med revne rodbe mobiliziranih, oziroma v vojski padlih vojakov.

— Trije otroci na železniški progi v smrtni nevarnosti. Pri prehodu v bližini postaje Skofelja je vozil 11letni deček, sin Jakoba Tonija iz Laniš, s samcem vprežen lahki kmetiški voz, na katerem sta sedela tri- in štiriletna brata. V trenutku pa, ko so kolesa pasirala tračnice, zagrabila je lokomotiva pri sprednjih kolidih vprego; otroci so iz voza odskočili na železniško progo, konj pa je padel pred stroj. K sreči je strojevodja pravčasno ustavil lokomotivo, kajti razen prestanega strahu so ostali otroci in konj nepoškodovani. Strojvodja je sicer dal svarilno znamenje, a dečko ni mogel konja obdržati, da bi ga ustavil.

— Umrl je črnovojnik Franc Žele iz Strmca pri Postojni v bolnišnici na Dunaju. Ranjen je bil na soški fronti, ležal je potem celih devet mesecev v bolnici. Prepeljali so ga z Dunaja domov, kjer je bil pokopan na domačem pokopališču dne 2. majnika. Bil je blag mladenci, priden in varčen.

— Trupla padlih vojakov v vojnem ozemlju. Iz zdravstvenih ozirav se v celem operacijskem in v etapnem ozemlju od 1.

maja do 1. oktobra 1916 prepove izkopavanje in prepeljavanje mrličev padlih in ljudi, ki so umrli na ranah ali vsled bolezni. Že dovoljenja za izkopavanja, oziroma prevoze, se smejo izvesti še v maju. Nove prošnje se ne upoštevajo. Analogne odredbe so izdale tudi nemške in bolgarske oblasti.

— Smrtna kosa. V Mariboru je umrla šolska sestra Evlalija Marjeta Bernež. — Umrl je v Mariboru umirovljeni mizar delavnic južne železnice hišni posestnik Martin Meličar. — V Celju je umrla gospa Marija Hoppe rojena Topolavšek. — Pokopali so v Sevnici učitelja na nemški šoli v Ptujju Maksa Fleck. — Umrl je v Zadru inženjer Vekoslav Meichsner pl. Meichsenau.

— Psi nabiranci darov. Z dovoljenjem vojnega ministrstva nabira danes po Dunaju 500 vojnih psov darove za Teden Rdečega križa. Vsak pes ima nagobnik in puščico ter ga vodi na vrvi vodnik.

Notranje čiščenje na južnem Tirolskem. Inomoško deželno sodišče je zopet izreklo zaplembo premoženja sedmim Italijanom, deloma radi veleizdaje, deloma radi dezertacije. Iz odvetniške liste je bilo črtanih 27 odvetnikov v tridentinskem in roveretskem sodnem okraju.

— Požar mline. V Aradu je izruhlil 5. t. m. požar v Szecwenyjevem mlinu, ki je eden največjih mlinov na Ogrskem. Mlin in postranska poslopja so v plamenu. Zaloge žita in moko so popolnoma uničene.

Stradalna stavka kaznjencev. V Velikem Varadinu je izbruhnila med kaznjenci stradalna stavka, ker niso zadovoljni s postopanjem proti njim.

Požar v kronstadtski tvornici dinamita. V Kronstadtu je zopet gorelo v tvornici dinamita. Ubitih je 7, nevarno ranjenih 17 oseb.

Letalčeva smrt. Na letališču Malpensa pri Busto Arsizio je zgorelo Farmanovo letalo. Oba letalca sta zgorela.

Ljubljanske novice.

Iz Laški letalci ubili v Ljubljani 800 vojakov. To morajo Američani verjeti! S takimi lažmi poizkušajo Lahi potom angleškega časopisa prikrivati svoje blamaže. Iz Amerike je te dni došlo naslednje pismo: »Pridenem izresek (dnevnik »The Duluth News Tribune march« št. 7, 1916), ki vam jasno dokazuje, da ne veste čisto nič, kaj se v Ljubljani godi. 800 (!) vojakov je bilo v Ljubljani ubitih, oziroma ranjenih, dva »visoka častnika« sta bila ubita. Če ne verjame, pa berite. Z Bogom! Rev. J. Ferjančič.« — To pismo priobčujemo, da se naši cenjeni bralci prepričajo, kako dolge klobase laži so pošiljali Italijani v svet in kako so se ponašali, ker je enkrat par letalcev došlo nad Ljubljano, ne da bi bili povzročili kaj občutne škode. Dva nedolžna otročica sta bila vsled ran, ki sta jih dobila ob napadu, žrtev italijanskih verolomnežev; iz tega je brzoglavka iz Genove v Ameriko napravilo celih 800 vojakov. — Če Lahi vsako stvar tako povečavajo, potem morajo biti res pijani — lažnjivih zmag.

Iz Ljubljanske slovenske ljudske šole na delu za IV. vojno posojilo. Učiteljstvo slovenskih javnih in zasebnih ljudskih šol ljubljanskih je razdelilo vsem učencem in učenkam listke s tem-le besedilom: Podpisujte 4. vojno posojilo! Če in kolikor kdo zmore! Čas za podpisovanje je do 15. maja 1916 opoldne. — Starši! Podpišite s prihranki, ki jih imajo Vaši otroci po hranilnicah, in pa z denarjem, ki ga imate za nje namenjenega, 4. vojno posojilo! Na ta način bo denar naložen najplodnosneje in najvarneje, obenem bo pa tudi služil skupni domovini! Povsod v blagor domovine — zadnji vinar imovine!

Iz Črna zastava je razobešana na mestnem magistratu v znak sožalja smrti uglednega našega someščana gosp. Frana Doberleta.

Iz Zgodnja novina. Kakor so letos listnati gozdovi izredno zgodaj ozeleneli, tako se je zgodilo tudi pri sadežih. Na trgu imamo že davno v obilici razne solate, špargljev, redkvic, graha in tudi črešnje so pred par dnevi že dospele semkaj. Dobili so jih iz Trsta ter prvi dan prodajali 1 kg po 3 K 60 v. Solate posebno revnejši sloji ne morejo kupovati, ker je olje predrago.

Iz Prememba posesti. Hišo gospe Zhuher v Šubičevi ulici št. 3 je kupil gospod Josip Platner, disponent tvrdke A. Krisper.

Iz Umrla je danes gospa Marija Grum, roj. Panduč, mati g. učitelja Rado Gruma iz Vipave. Pogreb jutri v nedeljo ob pol 6. uri. Rodbini naše iskreno sožalje, dobri gospej pa večni mir in pokoj!

Iz Popis goveje živine, prašičev, ovac in koz. V smislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko se vrši v Ljubljani dne 10. in 11. maja t. l. popisovanje goveje živine, prašičev, ovac in koz po stanju z dne 10. maja 1916. V mestu se bo živina popisovala kakor običajno v mestni posve-tovalnici oba dneva od osmih zjutraj do dveh popoldne; na barju in v Spodnji Šiški

pa se bo popis vršil od hiše do hiše. Lastniki navedene živine se torej pozivljajo, da jo pridejo popisati, ker bodo zamudniki tudi to pot kaznovani. K drugim popisom je došlo sedaj prvič popisovanje ovac in koz, na kar se občinstvo še posebej opozarja.

Iz Glasbena Matica. V sporedih koncertov 6. in 7. t. m. se izvršijo nekatere izpremembe. Ker gospa Polakova in gospod Ravnik ne moreta dobiti dovoljenja za potovanje, se njih točke nadomestijo v soboto s sodelovanjem drugih dveh solistov. Nastopita priznana in priljubljena naša umetnika, gosta gospod Zlatko Baloković in gospod Josip Rijavec. Občinstvu bosta nudila koncerta umetniškega užitka po solistih in po pevskem zboru v izobilju.

Iz Umrl je v Judenburgu g. Friderik Strauss, c. kr. računski podčastnik iz Ljubljane.

Iz Zadruga krojačev, krojačic itd. naznanja svojim članom, da je pričela oblatorična bolniška blagajna članov poslo-vati. Tisti člani in članice, ki še niso vr-nili prijavnih listov, se prosijo, da iste nemudoma izpolnijo in pošljejo k zadrugi. — Načelstvo zadruge.

Iz Zanimiva najdba. Ko je blagajnik pivovarne »Union« g. Fabijančič odprl več-raj neki denarni zavitek, v katerem bi mo-rale biti krone, da bi nekaj izplačal, se je usulo iz zavitka 50 angleških in italijan-skih dukatov po 20 frankov. Nihče ne vé, odkod je prišel ta denar — vsekakor za-nimiva najdba v sedanjem času.

Iz Prodaja jajc pri mestni aprovizaciji. Da se vsaj nekoliko odpomore tudi civil-nemu prebivalstvu, ki trpi vsled pomanj-kanja kurjih jajc, bo mestna aprovizacija nekaj zabojev jajc prodala, in sicer v po-nedeljek v cerkvi sv. Jožefa. Oddajala se bodo jajca le proti izkazu krušne znamke. Na vsako krušnico se bo dobilo po dva komada. V znak oddaje se bo na krušnice pritiskala uradna štampiljka. Če kdo pre-pozno pride, ko bodo jajca že razprodana, naj se nikar potem ne pritožuje.

Iz Težave z dovozom jajec. Zadnje štirinajst dni je začel izostajati dovoz jajec v Ljubljano. Mestna aprovizacija ima v krškem okraju večje število zabojev jajec, a jih ne more spraviti na kolodvor, ker je promet čez savski most popolnoma ustav-ljen. Iz drugih okrajev je dovoz tudi manjši vsled tega, ker so ljudje porabili ob praz-nikih precej tega blaga doma zase in tudi za valenje, ki je ravno sedaj v najboljšem tiru.

Iz Umrl so v Ljubljani: Pavla Hlebs, delavka v tobačni tovarni, 23 let. — Roza Brecljnik, hči delavca, 18 mesecev. — Ferdinand Zupan, rejenec, 21 mesecev. — Ivan Ravnikar, kočar, 42 let. — Ignacij Studin, posestnikov sin, 7 let. — Terezija Smeh, bivša šivilja, 19 let. — Karel Nič, tapetnik, 44 let.

Iz Našla se je vsota denarja, dobi se jo pri najditelju Jeleniču, Stara pot.

Primorske novice.

Kedaj? Torkov »Grazer Tagblatt« ponatiskuje notico iz »Slovenca« o premembi imen goriških ulic. H koncu pristavlja, da se poleg italijanskih napisov razbesijo tu-di slovenski. Nam ni o taki ali podobni do-ločbi dosedaj še ničesar znanega in rado-vedni smo, kedaj se bo kaj takega zgodilo? Bil bi pač še skrajni čas!

Gorica, 1. maja. Po goriških cerkvah so danes začele šmarnice ob obilni udelež-bi vernega ljudstva. Prvi dan majnika je bil popolnoma miren na obeh straneh. Ne vidi se letos rdečih nageljnov, pač pa krasi vse znamenje Rdečega križa, znake prodaj-a na goriškem magistratu. Pretekli te-den so Italijani hudo streljali v smeri proti Rožni dolini in št. Petru. Ena granata je padla tudi v hišo Via Dreossi in demoli-rala dve sobi, gospodinja je bila malo prej zapustila sobo, ker se ji je ždelo, da nekdo zvoní pri vhodu in to ji je rešilo življenje.

Trst v bodočnosti. »La Gazzetta di Tri-este« je priobčila vrsto člankov pod naslo-vom: »Pripravimo se na novo življenje.« V člankih izvaja, da čaka po vojni Trst ve-lika bodočnosti. Skrbeti pa treba pravočasno za to, da bo ves gospodarski, soci-alni in politični razvoj krenil na prava pota, da ne bodo imeli od njega korist samo posamezniki in klike, marveč celo-kupno prebivalstvo. Glede politike piše med drugim: Naše ljudstvo mora napraviti sklep, da odslej naprej ne bo nikdar več služilo kot podložnik gospodstvu posame-nikov; pripraviti se mora, da bo čuvalo samo nad seboj, da bo mislilo z lastno gla-vo, da bo motrilo ljudi in stvari z lastnimi očmi; varovati se mora, stoječ na tleh realnosti, zastarelega sentimentalizma; z eno besedo — pred očmi mora imeti nauke, ki mu jih je dala vojna. — »Il Lavoratore« se v dolgem članku peča z izvajanji »Gazet-te«, jim popolnoma pritrjuje in pravi, da poslej ne sme v Trstu nikdar več vstati kakoršnokoli kamora, pod kakoršnim koli plaščem. Stranke naj tekmujejo med seboj v poštenem delu, njihov boj bodi boj za ideje in programe brez vseh nepoštenih po-

stranskih namenov in zato tudi brez vseh nepoštenih, zavratnih sredstev, brez besnosti in sovražstva.

Deželna upravná komisijsa mejne grofije Istre. Povodom prevzemanja deželnih uradov in zavodov se je dvorni svetnik Alojzij Lasciac, predsednik komisijsa obrnil do deželnih uradnikov, pozivljajoč jih, naj točno vrše predpise, nanašajoče se na službo, naj čuvajo uradno tajnost ter se držijo uradnih ur. Opozarjal jih je, da so kot državljani in javni nameščenci dolžni, da svojo zvestobo do države in udanost do vladarske hiše izkazujejo javno ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem. Ker se bo komisijsa strogo držala načela popolne ravnopravnosti obeh narodnosti Istre, jim je predložil nadalje, da je njihova dolžnost, da nepristransko in z enako prijaznostjo postopajo z obema narodnostima te dežele. Na zaključku jim je obljubil svojo naklonjenost, samo da se bodo vestno držali vseh nagašenih napotkov. **Da se postopno uvede ravnopravnost deželnih jezikov v deželni avtonomni upravi,** sta se sprejeli za sedaj dve pisarniški moči, ki ste popolnoma večji hrvaškemu in slovenskemu jeziku. Razume se samo ob sebi, da bo ravnopravnost deželnih jezikov tudi praktično izvedena še le tedaj, ko bodo v posameznih uradih nameščeni potrebni uradniki, večji omenjenima jezikoma. Okrožnica, ki jo je deželna upravná komisijsa razposlala v obeh jezikih vsem občinam Istre, se ima smatrati kot prvi dokaz spoštovanja enakopravnosti obeh narodnosti te dežele! — Tako sporoča upravná komisijsa mejne grofije Istre.

Poštni urad v Logu. Z 10. majem t. l. se zopet odpre poštni urad v Logu (politični okraj Tolmin). Ta poštni urad, ki bo imel zvezo s poštnim omrežjem po dnevno enkratni pešpoti do poštnega urada v Rablju na Koroškem, bo za sedaj sprejemal in oddajal navadne in priporočene pismeske pošiljke in takozvane potrebne zavitke ter oskrboval poštno-nakaznično in poštno-hranilnično službo (vplačila in izplačila) z začasno omejitvijo do 300 kron.

Avstrijska družba za ribiško industrijo. Ob sodelovanju kreditnega zavoda se je v Trstu nedavno ustanovila družba za ribiško industrijo s predhodno glavnico 120.000 K. Družba se bo bavila z ribarenjem ob obalah Jadranskega morja. Družbi je obljubljena državna podpora.

— **Odlikovanje.** Cesar je v priznanje izbornega delovanja pred sovražnikom podelil prostovoljni strežnici, predsednici grofici Margareti Degenfeld-Schönburgski, v Gorici in v priznanje izbornega službovanja pred sovražnikom magistratnemu uradniku Antonu Vidriču v Gorici zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje.

Prve črešnje so prišle pred par dnevi na tržaški trg. Prvotna cena 2 K na kilogram je že padla na 1 K. Novi grah se prodaja po 50 do 60 vin. kilogram.

Ute, ki so jih postavili v prid Tedna Rdečega križa v Trstu, so podrli. Delovanje 1. majnika je bilo zelo živahno. V nedeljo, 7. t. m., bodo deklice in dečki pobirali zadnjikrat. O uspehu celega Tedna Rdečega križa v Trstu bomo poročali.

Tajna loterija v Trstu je zopet oživila. Po javnih lokalih hodijo otroci in ženske s polo, na kateri je 90 števil. Vsaka številka stane 20 vin., dobiček: kako uro, čevlje itd. pa dobi na prvem mestu male loterije izvlečena številka. Ko pa greš po dobiček, ne najdeš niti hišne številke teh sleparjev.

Zgodovinski zid iz XIV. stoletja v zgati Tor San Lorenzo v Trstu se je te dni podrl. Pred zidom je bilo otroško igrališče in veliko čudo je, da ob tej priliki ni bilo nikogar v bližini. Zid je bil visok 10 metrov, širok pa 1½ metra. Na lice mesta je prihitel c. kr. namestnik Fries-Skene, komisar Krekich-Strassoldo, kustos zgodovinskih spomenikov itd. ter vojaštvo.

Samoumor 17 letnega. V Trstu se je obesil v svojem stanovanju, Chiadino in Monte 1, 17 letni dijak Avreljju Seu. Kljub hitri zdravniški pomoči ga ni bilo mogoče rešiti. Vzrok menda slabo spričevalo.

Igla v očesu. Šivilji 20 letni Silviji Zatti v Trstu se je med šivanjem zlomila šivanjka in konica ji je zletela v desno oko. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Nesreča v kamenolomu. V kamenolomu Facanoni pri Sv. Ivanu v Trstu je 29. m. m. pri razstrelbi mine zadel kos skale 26 letnega delavca Ricarda Furmana v desno roko s tako silo, da mu je popolnoma zdrobil kost ter so mu morali v bolnišnici takoj roko odrezati.

Na Balkanu.

Pasić v Petrogradu.

Petrograd, 5. maja. (Kor. ur.) Zunanji minister Sazonov je priredil Pasiću na čast zajtrk, h kateremu sta bila povabljeni tudi ministrski predsednik Stürmer in predsednik dume in državnega sveta.

Srbska vlada v Solunu.

Atene, 5. maja. Atenski list »Hronos« poroča, da se s prevozom srbskih čet v So-

lun preseli tja tudi srbska vlada z vsem osebjem vseh ministrstev kakor tudi diplomati, kateri so akreditirani na srbskem dvoru.

Zadnja armada.

Curih, 5. maja. Pod naslovom »Zadnja armada« poroča »Bund« iz Rusije: Medtem ko se ententa pogaja z Grško radi prehoda srbske armade, se v srbskem časopisu oglašajo glasovi, ki se v interesu bodočnosti Srbije zelo odločno izjavljajo proti vporabi srbske armade na balkanskem bojišču. Predsednik srbske skupščine piše: »Na Krfu novostavljena armada se mora varovati, če se sploh še more govoriti o bodočnosti Srbije. Kaj se bo s Srbijo zgodilo, če se uničijo še ostanki moškega prebivalstva?« Predsednik skupščine izjavlja, da nameravana vporaba novostavljene srbske armade pomeni uničenje srbskega naroda.

× × ×

Grška pred prelomom z entento.

Sofija, 5. maja. Po informacijah iz grških vladnih krogov bodo odnosi med Grško in štirispornim najbrže v najbližjem času stopili v odločilno fazo. Neka vodilna bolgarska osebnost se je izrazila, da je štirispornost na tem, da prisili Grško do skrajnosti in da se mora že prihodnje dni računati s prelomom med Grško in entento.

Budimpešta, 5. maja. »Pester Lloyd« poroča 21. m. m. iz Srbije: Grška se vsaki dan bolj oddaljuje od sporazuma štirih. Nadaljni razvoj pomenja samo eno: vse balkanske države brez izjeme se izjavijo proti ententi.

Preprečen bombni napad na Gunarisa.

Atene, 5. maja. »Chronos« poroča: Na hodniku grškega notranjega ministrstva so aretirali 25 letnega Grka Panajota Mandžaris iz Gide, ker se je jako čudno vedel. Dve pri njem najdeni bombi sta bili, kakor je priznal, namenjeni za napad na notranjega ministra Gunarisa.

Istočasno prijeti šofer avtomobila, ki je pred ministrstvom čakal na Mandžarisa, se je izkazal kot avstralski častnik, Cartun po imenu, pri katerem so zaplenili pisemski zavitek s 16.000 dolarji ameriških bankovcev kot nagrada za napadalca.

× × ×

Nemški podmorski čoln v Otrantski ožini.

Besel, 5. maja. Kakor poroča atenski list »Neon Asti«, so nemški podmorski čoln na morskem cesti Otranta in Mesina položili mine, tako da so zaprli svobodno morsko pot brodovju štirispornosti.

Bolgari na Dunaju.

Dunaj, 5. maja.

Pri zajutreku na čast bolgarskim poslancem je zunanji minister baron Burian poudarjal, da je bil razvoj Bolgarije stalen, komaj pretrgan napredek. Mesto, na katero je sedaj kar Ferdinand postavil Bolgarijo je krona njegove dolge, modre in ženjalne politike. Baron Burian je izrazil svoje trdno prepričanje, da ne bomo ostali samo zavezniki ampak za vse čase odkrita in prijateljska naroda. Obisk bolgarskih poslancev bo naše medsebojne vezi na vseh poljih gospodarskega in političnega življenja še bolj utrdil.

Podpredsednik sobranja M o m č i l o v je poudarjal da se je v vseh težavnih časih oglašal na Dunaju glas, da ima po želji monarhije Bolgarija še nadalje obstati. Naši interesi nam ukazujejo stati na vaši strani. Če hočemo biti popolnoma varni glede svobodnega in neodvisnega obstanka, tedaj moramo v eni državi združiti vse, kar je bolgarskega, in samo z vašo pomočjo bomo mogli uresničiti svojo narodno željo.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 6. maja. (Kor. ur.) Turški glavni stan:

Iraško bojišče.

Položaj je neizpremenjen. Tisti dan, predno je padla turkija Kut el Amara, se je posrečilo našemu letalu, katerega je vodil stotnik Schütz, da je sestrelil neko sovražno letalo, ki smo ga potem zaplenili. Vodnik je ubit, opazovalec ujet. Stotnik Schütz je še isti dan sestrelil neko drugo letalo, letalce smo ranjene ujeli.

Kavkaško bojišče.

Oddelek naše konjenice se je zapletel v boj s sovražnim oddelkom, katerega je premagal. Došel je med bojem nov sovražni poizvedovalni oddelek, ki smo ga tudi premagali in uničili. Na ostalih delih bojišča nevažni boji med poizvedovalnimi oddelki.

Z ostale boje črte se nič važnega ne poroča.

Sveta vojska proglašena v Dar Fur.

Carigrad, 5. maja. Po došli verjetnih poročilih je proglasil iman v Dar Furu, Ali Dimar, sveto vojsko proti Angležem. S svojimi četami in z 8000 veljblodi koraka proti severnemu Sudanu in proti Angležem, na

katere naleti med svojih pohodom; Angleži divje beže. Nastopati namerava skupno s Senzi. Poročilo angleškega vrhovnega poveljstva z dne 5. aprila, da so premagali Angleži imanove čete, ni resnično. Res je marveč, da Angleži divje beže proti Nilu, odkar so pričele imanove čete svoj pohod proti severu.

Politični umori v Perziji.

Bukarešt. Brezlično se brzojavlja iz Rima: V Ispahanu je bil ustreljen ob belem dnevu na odprti cesti z revolverjem ruski konzul, angleški konzul je bil nevarno ranjen, angleški podkonzul umorjen z bodalcem, njegov spremljevalec pa ustreljen. Podrobnih poročil še ni.

Vstaja na Irskem.

Irška vstaja še ni končana?

Kolin, 5. maja. Kodanjski dopisnik »Kölnische Ztg.« brzojavlja: Tu se ve, da kljub uradnim zatrdilom irška vstaja še ni končana; kar kažejo razna poročila in komentarji časopisov v pobunah.

Casement obsojen na smrt.

Rotterdam. Iz Londona se brzojavlja, da je obsodilo vojno sodišče lorda Casement na smrt, a da kljub temu njegova usoda še ni odločena.

Baselj. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Londona: Sestra lorda Casement je naprosila Lansinga, naj posreduje pri angleški vladi lordu Casement na korist, da bi ga ne obsodili na smrt; Lansing je odklonil prošnjo.

Asquith o usodi lorda Casement.

Rotterdam, 5. maja. Ministrski predsednik Asquith je izjavil v poslaniški zbornici, da se izvede sodna razprava proti lordu Casement v nekaterih dneh.

Pri porodnicah in okrepitvi potrebnim privadi naravna »Franc Jožefa« grenčica že v kratkem času, brez neprijetnih občutkov, na gotovo in uspešno zelo izčističen, kar ima za posledico zopetno izvrstno prebavo in zvišanje teka. Dvorni svetnik prof. Tauffer, predstojnik kralj. univ. ženske klinike v Budimpešti dokazuje v neki knjigi, da se uporabljati Franc Jožefa voda vedno z najboljšim uspehom.

Sida-med. V včerajšnjem »Slovencu« se je pri oglasu »Sida-med« vrnila napaka, da stane 9 zavojčkov 2 kroni, ter bi se moralo pravilno glasiti: 6 zavojčkov se dobi za 2 kroni.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trdke Ciuha & Jesih, »Pod Trnč« vljudo javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Naravna

BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalni (natron litijev) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinska« izvolite vprašati hišnega zdravnika.

Gospodična,

ki bi bila o večjem prostem času vzgojiteljica 4letnemu dečku dobi pod ugodnimi pogoji meblovano sobo. Ponudbe na upr. Slov. pod »Vzgojiteljica«.

Kupujem in prodajam ali v komisijon vzamem samo

starinske stvari
in tudi
staro zobovje.

ALBERT DERGANC, brivec in slatinar,
Franciščanska ulica št. 10, Ljubljana.

Starejša oseba

ki je že več let vodila večjo mešano trgovino, išče za malo plačilo mesta v kaki trgovini ali konzumu. Ponudbe pod »Trgovina«, na upravo lista. 1087

Kuharico,

veščo kuhanja, pobožno, srednje starosti, varčno, sposobno voditi malo gospodarstvo, išče samostojni župnik na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1125.

Vojaške

938

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1.50, v platnu K 1.80. — Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Sprejme se

več

pomočnikov

komisijonerjev

železnih s stroke v Ljubljani. — Ponudbe pod »Dobra plača 1074« na upravo Slovenca.

Na prodaj

ima

za kuho

brinjevice

v poljubnih množinah po nizki ceni

tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani. 814

Kupi

se

moško kolo

s prostim tekom. Ponudbe na upravo

lista pod »Kolo — Zapaženo«.

286

Währingerstr. 41.

Revizija žrebanj

pod jamstvom za vse srečke od njih početka kakor tudi za poznejšo zaznambo. Pristojbina K 1.— pri banki S. FISCHER, Dunaj, IX. 286

Kot

učenka

v trgovino želi vstopiti 24letno dekle s primerno izobrazbo in dobro izveščana v računstvu. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 1095.

Salami

se oddajo pri

Vnovčevalnici za živino Ljubljana, Dunajska

1129

Dobro ohranjen

Oliver pisalni stroj

se ceno prod. Gradišče 15 I. nad. levo.

!! Gostilničarji !!

Na prodaj je 25 hektolitrov

finega, izvrstnega jako okusnega

mošta

po zmerni ceni. Franc Oblak Puštal pri Škofji Loki.

Nove cerkveni psalmi Ign. Hladnika

za mešani zbor, solospesve in orgle. Odobrena od

vis. č. knezoškof. ordinarijata v Ljubljani.

Zdrava Marija op. 69. Marijine psalmi 2 K, na-

menjene posebno za cerkvene koncerte.

Petero vojnih Marijinih op. 65., 1 K.

Osem Tantum ergo op. 65., 1 K. 1122

Odda se takoj lepa

zračna soba

brez oprave. — Poizve se pri upravništvu »Slo-

venca« pod št. 1126.

1127

Več dobrih

zidarjev

dobi dobro plačano trajno delo v Vevški papirnici.

Išče se soba

v novi hiši na obkrožju mesta. — Ponudbe pod »Se

na upravništvo lista.

Proda se

VILA

V SELCIH (blizu Crikvenice), visokoprtilna,

enonadstropna s 6 sobami, potrebnimi gospodar-

skimi prostori in 80 m² vrta. Vprašanja na: Ma-

rija Jaričević, SELCE, Hrv. Primorje.

Izobražena gospodična

s 1000 K kavelje, ki je službovala le v večjih

trgovinah kot blagajničarka in prodajalka, išče

primerne službe v mestu ali izvan mesta. Cenj.

ponudbe pod »Poštena 1092« na upravo lista.

Vsakovrstne

39 1089

Vabilo

na

XXI. redni občni zbor

Prvega ljubljanskega delavskega kon-
zumnega društva r. z. z. o. z.

ki se bo vršil

v nedeljo dne 21. maja 1916 ob 4. uri pop.
v hiši glavne prodajalne Kongresni trg
št. 2., II. nadstropje,

po sledečem

Dnevem redu:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računov.
3. Sprememba pravil.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

Ker se gre za važne spremembe pravil,
se vabijo vsi člani, da se občnega zbora
zanesljivo udeležijo.

Odbor.

Posebno visoko ceno imajo sedaj mešane

cunje in
odpadki sukna

katere kupuje v vsaki možini

V. Panholzer

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

2 krepka dečka

poštenih starišev sprejem za kovaški
obrt. Hrana in stanovanje v hiši prosta.

IV. DEMŠAR,

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6. | Pražakova ulica št. 4, Ljubljana.

Sem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo pre-
tužno vest, da je naša ljubljena, dobra skrbna mati, stara
mati, tašča in teta, gospa

Marija Grum roj. Pandru

včeraj zvečer ob pol 6. uri, previdena s tolažili sv. vere, po krat-
kem, mučnem trpljenju v 54. letu starosti zapustila dojno solz
in se preselila v boljše življenje.Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo dne 7. maja
ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti Kuhnova ulica št. 21 na
pokopališče k sv. Križu.Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.
Bodi ji zemljica lahka!

Ljubljana, dne 6. maja 1916.

Matej, soprog. — Rado, Stanko sinova. — Ivanka Renčelj,
Mici Schlick, Toni Edler, Tina, Zinka hčere. —
Renčelj Matej, Schlick Franc, Edler Josip zetje.

št. 6794.

Razglas.

V smislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 28. aprila 1916, št. 14.713, se bo dne 10. in
11. maja 1916 vršil:

popis goveje živine, prašičev, ovac in koz

za mesto Ljubljano, in sicer oba dneva od 8. dopoldne do 2. popoldne.

Komisija za pravo mesto bo poslovala v mestni posvetovalnici; na Barju in Spodnji Šiški
pa se bo popisovalo od hiše do hiše.Lastniki goveje živine, prašičev ovac in koz se torej pozivljajo, da pridejo navedena dneva
popisat svojo živino na označeno mesto.Kdor bi navedel napačne podatke ali pa kaj zamolčal, bo v smislu obstoječih predpisov
kaznovan, kakor se je to že zadnjič nekaterim pripetilo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 5. maja 1916.

1118

Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilskih društev
na Kronjskem naznanja tužno vest, da je njeni ustanovitelj, večletni
načelnik in častni član, gospod

cesarski svetnik

FRAN DOBERLET

častni meščan ljubljanski, imetnik zlatih zaslužnih
križcev obeh vrst, častni član več gasilnih društev

danes ponoči izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 7. maja 1916 ob 4. uri popoldne iz

hiše žalosti Francišanska ulica št. 10, na pokopališče pri sv. Križu.

Gasilci, ki se udeležijo pogreba, se zbirajo ob 3. uri pred „Mestnim

domom“.

Bodi rajnemu očetu kranjskega gasilstva blag spomin!

ODBOR.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo naznanja
tužno vest, da je njega ustanovitelj, večletni načelnik in častni
član, gospod

cesarski svetnik

Fran Doberlet

častni meščan ljubljanski, imetnik zlatih zaslužnih križcev obeh vrst itd.

danes ponoči izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 7. maja 1916 ob 4. uri popoldne

iz hiše žalosti Francišanska ulica št. 10, k sv. Križu.

Gasilci, ki se udeležijo pogreba, se zbirajo ob 3. uri pred „Mest-
nim domom“.

Bodi rajnemu očetu kranjskega gasilstva blag spomin!

Odbor.

1117

Žvepleno
zdravilišče.

Varaždinske toplice. (Hrvatska.)

železniška, poštna, telefonska
in brzajavna postaja.Nov zdraviliški hotel z elektr.
razsvetjavo.

staroznana radioaktivna žveplena kopel + 58° C priporočljiva za

irganje, revmo, ischias, i. t. d.

Pivno zdravljenje za bolezn v vratu, krhiju, prsih, jetrih želodcu in črevesih.

Električna masaža, bistne, — ogljene kisline — in solne kopeli.

Odprto celo leto. Krasna okolica. Moderni komfort. Vojaška godba. Zdraviliški
zdravnik: Dr. J. Lochert. Prospekti zastoj.

Semenj za posodo

od 8. do 20. maja.

Prodaja karlovškega porcelana, pločevinaste,
emajl — in posode iz litega železa.

po najnižjih mogočih cenah.

Za številni obisk se priporoča

KUS.

Kdor more mesečno K 3.50 prihraniti,

mu je omogočeno pridobiti si

K 100° - 5 1/2 avstr. vojne posojila à K 92.50

ki se obrestuje okroglo po 6%.

C. kr. priv. splošna prometna banka podružnica Ljubljana

izdaja v to svrhu

rentne knjižice

in daje na željo brezplačno tozadevna pojasnila.

1121

Iz Gorice.

Gorica, 30. aprila 1916.

Mesec april je torej tudi pri kraju, ne da bi bil prinesel kake premembe na gorški fronti. Italijani imajo zopet en mesec bridkih izkušenj in razočaranj za seboj. Bilanca za april kaže samo pasive, aktiv nobenih, in vse drugo prej nego zadovoljen mora biti Cadorna, ko se danes ozira nazaj na nov mesec brezuspešnih naporov in nešteti žrtve. Vedno bolj bridka postaja za laške vojskovodje zavest, da je naša straža ob Soči nepremagljiva in neprodirljiva.

Današnja nedelja je dovolj tiha. Zdaj pa zdaj se oglasi kak naš top v svojem skrivališču, da malo podraži Lahe, katere gotovo nemalo jezi, da znajo naši tako dobro skrivati svoje baterije, tako da vsi številni dan za dnem nad nami plavajoči laški aeroplani ne morejo iztakniti naših artiljerijskih postojank. Sovražni kanoni imajo danes svoj nedeljski počitek ali pa svoj »Putztag«, kajti gotovo morajo biti precej okajeni in sajati od prevelikega pikanja v zadnjem času.

Imenoval sem današjo nedeljo — tiho, a kakor kaže koledar, je »bela«. Težko se je zmisli, da je danes »mala« velikonoč, kakor ni nič kazalo danes teden, da je velikonočna nedelja. Da je bilo še manj podobno velikonoči, je danes teden prav po velikopetsko lilo, in človek ni imel korajže, da bi komu voščil »vesele praznike«. Zdelo bi se, kakor da se hoče koga za norca imeti, če bi sedaj omenjal »vesele« praznike. Letos pa se ni videlo nikjer velikonočnega veselja — na piruho, potice in podobne reči se nihče še zmisli, le dobri in skrbni Conte Dandini nam je za velikonočni čas poskrbel zopet bel kruh.

Da, ta dobri in skrbni Conte Dandini! Hvalilo se ga je večkrat v listih, in mož je res zaslužil pohvalo. Goričani so mu in mu bodo vedno hvaležni, in vsakdo mora priznati, da bi vsak drugi v teh časih ne storil in ne mogel storiti toliko dobrega za mesto, kakor ravno on. Za vsako stvar je treba posebnih sposobnosti, in g. vladni komisar je svoje sposobnosti za komisarija na gorškem magistratu v nepričakovani meri res pokazal. Ves drug red, ves drug duh veje na nekdanjem »municipio«. Vse seveda ni prav in ne bo nikdar vse prav. Kajti v kratkem času, v nekaj mesecih, ni mogoče vsega preurediti in prenarediti. Razne zunanosti so še vedno ostale, malenkosti, katere spominjajo nas Goričane neitalijanske narodnosti na čase, ki so bili. Napis na raznih vratih, oglasi, kje in kdaj se dobi to in ono, so v notranjosti magistratnega posloja še vedno samo italijanski. Človek, ki laščine ne razume, je res v zadregi in nekam čudno se mu zdi vse to sedaj v teh časih, ko se je celo govorilo, da bo prišla slovenščina do svojih pravic tudi pri uličnih napisih. Sicer so vse to malenkostne zunanosti. Precej razumljivo postane vse to, če se pomisli, da se uradništvo ni spremenilo. Gotovo so druge stvari važnejše in nujnejše v teh časih, a upajmo, da bo tudi glede takih zunanosti sčasoma in po možnosti g. vladni komisar napravil večji red. Potem se bo vsak Goričan ne glede na narodnost čutil bolj domačega in nezapostavljenega v mestni hiši.

Ker je mladina v mestu že skoro leto dni brez šolskega pouka, moramo res pohvaliti človekoljubno namero č. sester uršulink, ki menda, kakor sem slišal, namestavajo prirediti s šolskim poukom. Težkoče, nevarnosti so res velike, pa še večja je nevarnost, da otroci, posebno oni, ki so prepuščeni samim sebi, podivjajo, se pokvarijo, če se noben ne loti težkega, a nadvse človekoljubnega dela mladinske vzgoje. V Gorici je toliko nežne dece, ki doma nima najmanjšega pouka. Bolj kot kdaj prej je v sedanjih razmerah krvava potreba, da se dá te mladini prilika, da najde v šoli to, česar doma pogreša.

Prodaja hiše

Prostornata hiša na Poljanskem predmestju z več gospodarskimi poslopi, ki se lahko uporabljajo za skladišča z dvoriščem in sadovnjakom, slednji sposoben za stavbišča, se zaradi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji proda. Polze se pri posopu Dr. Otonu Vallent-schag-u, odvetniku v Ljubljani Franca Jožefa cesta št. 5. 1021

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Zahtevajte

zastonj in poštne prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatine in srebrne, glasbil, predmetoviz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaletu, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, 6. in hr. dvor- ni založnik Brück št. 1224 (Češko)

Nikelnaste Roskopi-ure K 3-90, 4-20, 5- Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnim zvoncem K 4- Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamenja je dovoljena ali denar nazaj!

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par: Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevar, lekarna, Vrhnika; J. Kosehir („Pri Orlu“), Kamnik. 43

Najstarejša slovenska tverka te stroke.

Obstoji že nad 38 let

ANA HOFBAUER

Imajteljica zaloge cerkvene obleke in orođa
Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandero, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosil, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tverko.

Najfinejše brivske aparate in rezila, britve, lasestrižnike kupite najboljši in najcenejše pri
A. Weissberg
Dunaj II.
Untere Donaustr.
23./S. oddelek IV.
Ceniki in engrosliste trgovcem zast.
Dopisuje se sloven.

K 1-20 K 1-20

Kompletna predtiskarija

v hiši.

Šablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perilo se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana

K 1-20 K 1-20

Sprejme se takoj v trajno službo pošena dekleta za

natakarico

zmožna slovenščine in nemščine ter drugega hišnega dela pri Andr. Čufer, Jesenice, Corenjsko.

Vina

300 hekto, starega in novega alodialnega

slivovke

10 hekto, stare domače, se prod. Vprašanja na: MARKO MILEUSNIČ, 1102 narodni zastopnik, ZAGREB, telef. 352.

Jabolka

lepe štajerske mošanckarje, ima večjo zalogo in oddaja na debelo in drobno (najmanj 10 kg) tverka:

IVAN JELAČIN, Ljubljana Valvazorjev trg. 1112

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejkimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan šte. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. V sredini mesta imam tudi več dobro se obrestujočih hiš. Več se izve na označenem mestu.

Marija Tičar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 26

Selenburgova ulica 1

nasproti kazine

Prva specialna trgovina umetniških, vojnih pokrajinskih in drugih razglednic.

Priznana največja izbira na drobno in debelo.

Krasni albumi za umetniške razglednice pravkar došli.

375

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. . . . . K 173.490.838— Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. . . . . K 48.732.022-76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastojni po poštne prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

A. Mildner-jeva nasl.

P. BARBORIČ

Ljubljana, Mesni trg 7.

priporoča bogato zalogo dun. modelov nakinčanih in praznih

slamnikov

cvetic, peres, i. t. d.

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Najnižje cene. — Popravila hitro in ceno.

Meinl-ov čaj

nove letine

Lepe trpežne vojne ure
Največja izbira briljantov
po nizkih cenah
Velika izbira za razna darila
za obilni obisk najljubše uabim

F. ČUDEK

Prešernova ulica št. 1. Ljubljana

Naročite cenik z patriotično prilogo
in s koledarjem za leto 1916 kateri
se pošilja po pošti prosto.

Prstan Svetovna
vojna z rdečim
križem lepo emaj-
liran K 2'30.

Modni salon

Stuchly-Maschke
Ljubljana

Zidovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnostne
novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero
klobukov za dame in de-
klince kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.

Popravila točno in varno.
Dunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.
Priznane nizke cene.

648

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL-SINOVI

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1

priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolineja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

Zadružna zveza v Ljubljani
Dunajska cesta št. 38

sprejema

**prijave za IV. avstrij-
sko vojno posojilo**

in sicer za **5 1/2 %** amortizacijsko državno
posojilo po 92'50 K
t. j. za vsakih 100 K se plača le 92'50 K

5 1/2 % državne zakladne
liste po 95'— K
t. j. za vsakih 100 K se plača le 95'— K.

1000

Kranjska deželna banka v Ljubljani.

sprejema priglasitve na

Četrto 5 1/2 % Avstrijsko vojno posojilo

I. Na 40 letno davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko
državno posojilo po ceni 92.50 kron za 100 K nom.

II. Na davka proste 5 1/2 %, 1. junija 1923 povračljive
državno-zakladne liste pa po ceni 95 kron za 100 K nom.

V svrhu podpisovanja vojnega posojila daje Kranj-
ska deželna banka tudi hipotekarna posojila.

Objava.

Tovarna Singer Co., akcijska družba za šivalne stroje v Witten-
berge (okraj Potsdam-Berlin) išče vsled izredno številnih vpoklicev večje
število delavcev, ki so zdravi in vojaščine prosti. V poštev pridejo posebno:
strojni ključavničarji, ključavničarji za izdelovanje orodja, strugarji,
mehaniki, strojni mizarji, strojni delavci (t. j. pomagači pri strojih za
obdelovanje lesa in kovin, avtomatih na vijake in podobnih) vlivarje itd.

Priuča se pa tem delom tudi lahko delavci iz drugih industrij, kot n. pr.
iz tekstilne industrije, mizarskih podjetij itd. Selilni stroški se plačajo delav-
cem predjemoma, in po posebnem dogovoru povrnejo t. j. nadomeste.

Wittenberge je procvitajoče mesto s točasnno 23.000 prebivalci ki ima vse
pogoje za nagel razvoj. Izborne šole, zdrava stanovanja z vrtom, zelo obsežni
nasadi.

Vsa nadaljnja pojasnila daje poslovalnica v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne
izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse pre-
mično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako;
3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu;
5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge
kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor
tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od
katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356
kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron
17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod,
tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverje-
ništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah na-
stavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1499

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Slošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vojni Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ogrnjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice due 30 aprila 1916 K 117,13.1619—,
31. decembra 1912 na knjižico in tekoči račun K 236,633-922—.

Officialno subskripcijsko mesto.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju,

sprejema prijave na:

Četrto 5 1/2 %no avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih.

5 1/2 % 40letno d. p. amort. drž. posojilo po K 92'50 netto za K 100 — nominale, 5 1/2 % d. p. dne 1. junija 1923 vračljive državne zakladnice po K 95. — netto za K 100 — nominale.

Subskripcija se vrši od 17. aprila do inkl. 15. maja 1916.

A. & E. Skabernè

Najnovejše bluže za dame

Mestni trg št. 10

744 (12)

Modni salon

Rozi Fabčič

Rimska cesta 6

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo veliko izbero **slamnikov, modelov** in raznega **nakita**. Postrežba točna, solidna.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu.

Mehaniki in trgovci s kolesi

zahtevajte moj najnovejši engros-cenik o kolesih, pnevmatikah in delih. Najcenejši izvoz

A. WEISSBERG,
Dunaj
II., Untere Donaustrasse 23/S. oddelek I.
Slovensko dopisovanje.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagateljem so za pošiljanje

5 %

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.

Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Merhar Alojzij, gymn. veroučitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Miklar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Za prihodnje šolsko leto, ki se začne dne 16. septembra t. l., razpisuje deželni odbor vojvodine Kranjske eno popolnoma prosto in eno polprosto

deželno ustanovno mesto za c. in kr. mornariško akademijo

za sinove neimovitih slojev prebivalstva kranjske dežele.

Splošni pogoji so:

1. domovinstvo na Kranjskem;
2. telesna sposobnost za mornariško vzgojo ter tudi za bodočo vojno službo na morju; to sposobnost je dokazati po „Predpisu za zdravniško preiskavo pomorskih aspirantov in prosilcev za sprejem kot gojencev c. in kr. mornariške akademije,“ izdanem z mornariškim pravilnikom XXII. kom. l. 1902 (za poveljstvo in zavode c. in kr. vojske l. 1903.);
3. zadovoljivo нравno vedenje;
4. izpolnjeno 14. in ne prekoračeno 16. leto življenja;
5. dosedanje šolanje, dovršeno z najmanj zadovoljivim (dobrim) uspehom,

in sicer:

Štirje nižji razredi kako javne tuzemske srednje šole ali ravno toliko letnikov vojaške nižje realke, z najdaljšim pogojem, da je prosilec zadobil v matematiki najmanj red „dobro“.

(Tiskane popolne pogoje za sprejem je dobiti pri tvrdki „L. W. Seidl & Sohn“ na Dunaju. Pošiljajo jih pa tudi pisarniško ravnateljstvo vojnega ministerstva (mornariški odsek), pristaniško admiralstvo v Pulju, pomorsko okrajno poveljstvo v Trstu in poveljstvo mornariške akademije vsakemu, ki jih zahteva, proti plačilu 40 h ali proti znamkam te vrednosti.)

Vzdrževalni pavšal za polprosto deželno ustanovno mesto znaša 800 K na leto; iz tega vzdrževalnega pavšala, ki se ima v dveh obrokih dne 16. septembra in 16. marca pri poveljstvu mornariške akademije vnaprej plačati, se pokrivajo vsi izdatki za gojenca v akademiji.

V svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo bodo morali deželni prosilci delati sprejemno izkušnjo. Ta izkušnja bo obsegala za vstop v I. letnik: a) nemški jezik, b) matematiko, c) zemljepis in zgodovino, d) prirodopisne vede; vseh teh predmetov toliko, kolikor se poučujejo v prvih štirih razredih kake srednje šole.

Sprejemne izkušnje se prično dne 10. septembra. Odrani aspiranti bodo v pravem času poklicani.

Izobraženje v mornariški akademiji traja štiri leta. Po zadovoljivi dovršitvi IV. letnika se imenujejo gojenci za pomorske kadete.

Prošnje za ustanove v svrhu sprejema v c. in kr. mornariško akademijo je poslati deželnemu odboru vojvodine Kranjske, in to najkasneje do 20. maja t. l.

Pozneje došle prošnje se ne bodo vpoštevale.

Prošnji je priložiti:

1. krstni list,
2. domovinski list (prosilcev),
3. izpričevalo vojaškega zdravnika,
4. izpričevalo o cepljenju koz, če cepljenje ni potrjeno v zdravniškem izpričevalu,

5. vsa izpričevala srednje šole, objednem z izpričevalom zadnjega I. semestra; izpričevalo o drugem semestru je naknadno predložiti,

6. izpričevalo o premoženju, potrjeno od županstva in župnega urada in ravno tako нравnostno izpričevalo.

Prošnjo je kolkovati s kolkom za eno krono, vsako prilogo pa s kolkom za 30 h, če že ni kolkovana.

Prošnje smejo vložiti samo starši, (oče, če njega ni, mati ali varuh.

Kranjski deželni odbor.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1916.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Pouk v vezenju brezplačen.

Cene stalne in solidne.

Za rodbinsko in obrtno rabo najboljši in najpripravljeni so:

Jos. Petelinc-a

„Gritzner“ — šivalni stroji — „Afrana“

šivajo, vezejo, krpajo perilo in nogavice.

Edina tovarniška zaloga v Ljubljani, za vodo, levo, blizu franč. mostu, tretja hiša.

Kupcem z dežele se pri nabavi šivalnega stroja povrnejo stroški za vlak.

VINOnaravno /ma napredaj v večji množini
»Goriško vinarsko društvo«
sedaj v Prvačini in Kobdilju
po zmerno nizkih cenah.

756

Trgovina opočne odprta.

Naslov za pisma:
Josip Petelinc
Ljubljana.
Sv. Petra nasip 7.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta šte. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbo ter portalno steklarstvo — Zaloga steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago.

GORCEVA KOLESA
SO PALE
RAJBOLJSKA
AGOREC
SPECIJALNA TRGOVINA S
KOLESI IN DELI
LJUBLJANA
MARIE TEREZIJE CESTA 14
1700 SVETI NAŠP. KOLZAR

Ivan Gričar
Šelenburgova ulica 3

Zaloga
izgotovljenih oblek
za gospode in dečke.

Krapina — toplice (Hrvatska) zdravijo: **protin, reumo, ischias.**

Poročilo in prospekt od direktorije gratis.

Melasna krmila za živino

razpošilja deželna centrala krmil v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35.— K za 100 kg.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo. Popolna spalna
oprava za 2 osebi
izgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalomZaloga otroških
vozičkov.Cene
konkurenčne.
Blago solidno.**350 K****J. Pogačnik**

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 17, II. stop., II. nadstr. (Medlatovala hiša)

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

MATTONIS
JEDINSTVEN
U SVOJOS
ANALITIČNOJ
KAKVOČI

GISSHÜBLER
ČISTI PRIRODNI ALKALIKNI
KISELI IZVOR

Zaloga v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domaćega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,
Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4
Popravila točno in ceno.

izbrano se je obneslo za vojake v vojski in
aploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihti, influenci,
pruži, vratni in bolesti v hrčtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel
Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.
Steklenica kron. — 30, 140, 2—

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetina cesta 6.
Dnevno raspošiljanje.

**Kupim po visoki ceni okrogel
kostanjev
orehov
jesenov**

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va
gonov) je poslati tvrdki:

J. Pogačnik, Ljubljana
Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).
Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Gospodarska Zveza v Ljubljaniima v zalogi sledeča krmila: surovi
sladkor v vrečah po 100 kg à K 48.—.Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in
zmlete à K 87— za 100 kg brez vreč.

Sezamove tropine po K 84— brez vreč.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po
50 kg à K 53— za 100 kg brez vreč.Tudi sladkorno krvno kislj in rapsove tro-
pine dobi v kratkem!Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi se-
mena, ječmen, domačo in nemško de-
teljo, graščico in druga travna semena.Modro galico G. Z. bo radi enotnosti v poraz-
deljevanju na vinogradnike v smislu medsebojnega
tozadevnega dogovora oddajala Kmetijska družba.**Kmetovalci!** Preskrbite si od Gospodarske zveze
kajnič, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20%
mineralni in kostni superfosfat, mešana
gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobiv v papirnatih
vrečah po 50 kg za K 10— à 100 kg z vrečo
vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče
franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo
mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah
blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih
vrečah po 1320 K à 100 kg z vrečo vred.Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po naj-
ugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene
in druge pleve.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za
moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbir
površnih lopic
za dame in deklice.

„Pri Škofu“

Pred škofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.
Podružnica trgovke R. MIKLAUC.